

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО 2021-2028г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО 2021-2028г.

Приета с Решение № 312/ Протокол 34 от 27.04.2021г. на Общински съвет – Дряново

град Дряново;

2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
ОСНОВАНИЕ	5
ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	6
АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	7
1.ТЕРИТОРИАЛНО- АДМИНИСТРАТИВНИ И ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ... 7	
ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ И ГОЛЕМИНА.....	7
КМЕТСТВА И НАСЕЛЕНИ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА	7
РЕЛЕФ И ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ	10
2. ОКОЛНА СРЕДА.....	11
АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (КАВ).....	11
ВОДНИ РЕСУРСИ	12
НАБЛЮДЕНИЕ НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ	13
МИНЕРАЛНИ ВОДИ И ЯЗОВИРИ.....	16
ВОДОСНАБДЯВАНЕ.....	17
ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДНИ ВОДИ И ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНИЯ..	18
УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	19
СИСТЕМА ПО СМЕТОСЪБИРАНЕ И СМЕТОИЗВОЗВАНЕ.....	21
ОБЩИНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ „ЧИСТО ДРЯНОВО“	21
РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОПАКОВКИ И ОТПАДЪЧНИ МАТЕРИАЛИ ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, ПЛАСТМАСА, МЕТАЛИ И СЪЖКЛО	22
СИСТЕМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВА	23
МОРФОЛОГИЧЕН СЪСТАВ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	23
ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ	25
ПОЧВИ.....	25
НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ.....	27
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ	28
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	28
БИОРАЗНООБРАЗИЕ	30

ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ.....	32
ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА.....	32
ШУМ.....	33
ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА	34
РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ.....	36
КЛИМАТ.....	36
3. УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО В КОНТЕКСТА НА ВЪПРОСИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	38
4. ИКОНОМИЧЕСКО, ДЕМОГРАФСКО, ФИНАНСОВО И СОЦИАЛНО СЪСТОЯНИЕ	40
ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ	40
ТРАНСПОРТ	44
ТУРИЗЪМ	45
ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА ДРЯНОВО В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	47
ДЕМОГРАФСКО СЪСТОЯНИЕ.....	48
5. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ – SWOT АНАЛИЗ.....	52
6. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО	54
7. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	55
ГЕНЕРАЛНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	55
СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ИНДИКАТОРИ.....	55
8. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	67
9. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА.....	76
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА	76
ПЕРИОДИЧНОСТ НА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОКОЛНА СРЕДА/ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	77
ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА ОКОЛНА СРЕДА ПРЕД ОБЩИНСКИ СЪВЕТ-ДРЯНОВО И РИОСВ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО.	77

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БДС- Български държавен стандарт	КАВ – Качество на атмосферния въздух
ВЕЦ – Водно електрическа централа	МОСВ – Министерство на околната среда и водите
ВиК – Водоснабдяване и канализация	НСИ – Национален статистически институт
ГД ГРАО- Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“	ПДК- Пределно допустими концентрации
ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води	ПАВ – Полиароматни въглеводороди
ЕС – Европейски съюз	ПРЗ – Продукти за растителна защита
ЗЗТ- Закон за защитените територии	РДВ – Рамкова директива за водите
ЗМДТ - Закона за местните данъци и такси	РЗИ – Регионална здравна инспекция
ЗМСМА - Закон за местното самоуправление и местната администрация	РИОСВ – Регионална инспекция по околна среда и водите
ЗООС - Закона за опазване на околната среда	РСУО- Севлиево- Регионалното сдружение за управление на отпадъците
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда	ТБО – Твърди битови отпадъци
	RDF- горива - гориво, произведено от различни видове отпадъци

ВЪВЕДЕНИЕ

Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. От Закона за местното самоуправление и местната администрация произтичат правомощията на органите на местната власт по отношение на процесите на управление на околната среда.

Програмата за опазване на околната среда на Община Дряново за периода 2021 – 2028 г. е изложение на основните цели и задачи на Общината в областта на опазване на околната среда и е основен инструмент за реализиране на националната екологична политика на местно ниво. По същността си, тя е целенасочено планиране на дейностите в областта на околната среда за посочения времеви диапазон.

При разработването ѝ са взети под внимание стратегически и програмни документи, действащи на национално, регионално и местно ниво.

Основните задачи, които се поставят с програмата, са свързани с опазване на околната среда, бъдещи действия за намаляване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на план за действие, съдържащ мерки за изпълнение, със заложен средства и възможности за финансиране.

Програмата за опазване на околната среда е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

ОСНОВАНИЕ

Програма за опазване на околната среда на Община Дряново за периода 2021 - 2028 г. е разработена на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и в съответствие с Методическите указания за изготвяне на общински програми за опазване на околната среда и е подчинена на целите на Закона за опазване на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Общинската програма за опазване на околна среда е средство за постигане целите на Закона за опазване на околната среда и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, а именно:

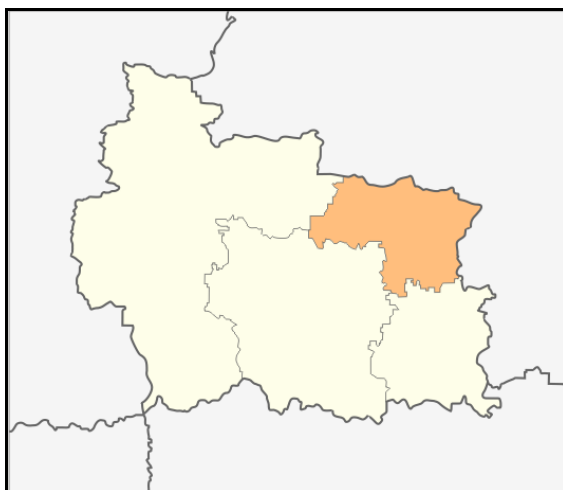
1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Основната цел на Програмата за опазване на околната среда е да се запази доброто състояние на околната среда и постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми в Община Дряново, чрез което да се осигури добро качество на живот за жителите на общината и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве.

1. ТЕРИТОРИАЛНО- АДМИНИСТРАТИВНИ И ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ И ГОЛЕМИНА

Спрямо административно-териториалното деление на Република България, община Дряново е част от област Габрово. Разположена е в южната част на Северен централен район за планиране. Граничи с общините – Габрово (на югозапад), Трявна (на юг) Севлиево (на запад) и Велико Търново (на север и изток). Дряново се намира в близост до два областни града- на 22 км от Габрово и на 24 км от Велико Търново.

Фигура 1. Географско положение на Община Дряново в обхвата на Област Габрово

Общината има площ от 248,5 км², което е близо 0,22 % от територията на страната. От общата ѝ площ близо 63 % е заета от земеделски територии, 28,8 % - от горски територии, 0,8 - от водни площи, 1 % са териториите, заети за транспорт и инфраструктура и едва 6,00 % - от населени места и урбанизирани територии.

КМЕТСТВА И НАСЕЛЕНИ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

В община Дряново има 63 населени места, от които 1 град и 62 села. Град Дряново е административен, културен и социално-икономически център в общината. Урбанистичната мрежа е равномерно разпределена в пространствената структура на

общината, като средната гъстота е по-ниска от тази на областта – 34,8 кв. км. на едно селище при средна за страната от 59,3 кв. км.

Фигура 2. Населени места в Община Дряново

В йерархичната система от градове-центрове на България, град Дряново е представен като малък град, център с общинско значение за територията на общината от 4-то ниво (малки градове с микрорегионално значение за територията на групи общини). Като част от тази система той е градивен елемент от урбанистичната мрежа в макро-пространствената структура на областта. На таблицата по-долу са представени кметствата, кметските наместничества и населените места в общината.

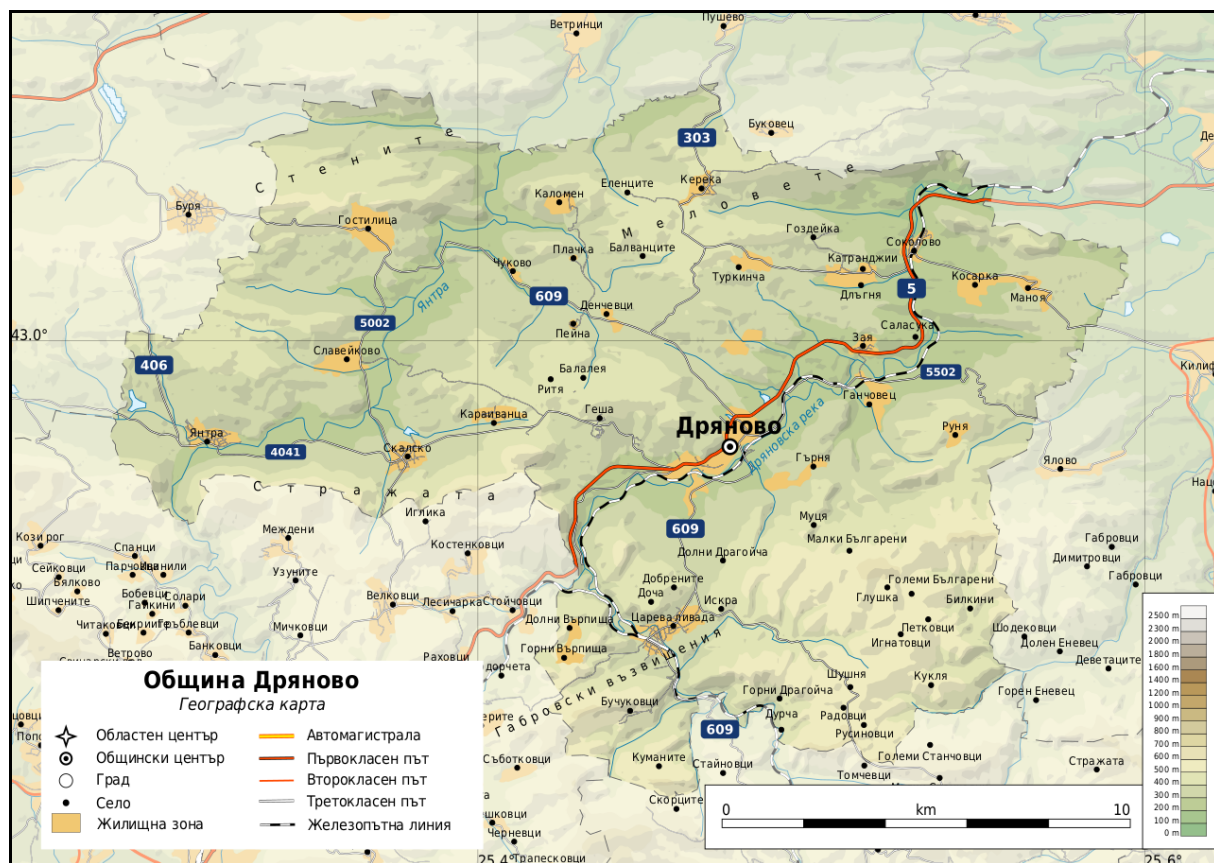
КМЕТСТВА/КМЕТСКИ НАМЕСТНИЧЕСТВА И НАСЕЛЕНИ МЕСТА В ОБЩИНА ДРЯНОВО		
№	Административен център / кметство / кметски наместничества	Населени места
1	Административен център – град Дряново	гр. Дряново с. Гърня, с. Муця, с. Крънча

	КМЕТСТВО	
1	с. Царева ливада	с. Царева ливада, с. Бочуковци, с. Искра, с. Куманите, с. Сяровци, с. Горни Върпища, с. Долни Върпища, с. Долни Драгойча, с. Доча, с. Джуровци, с. Косилка, с. Нейчовци, с. Станча, с. Пърша, с. Добрените, с. Къртипъня
	КМЕТСКИ НАМЕСТНИЧЕСТВА	
1	с. Гостилица	с. Гостилица, с. Славейково
2	с. Ганчовец	с. Ганчовец, с. Руня, с. Саласука, с. Зая и с. Геня
3	с. Скалско	с. Скалско, с. Янтра, с. Караиванца, с. Геша, с. Ритя, с. Балалея
4	с. Денчевци	с. Денчевци, с. Пейна, с. Чуково, с. Плачка, с. Каломен, с. Радовци, с. Малки Българени, с. Големи Българени, с. Горни Драгойча, с. Дурча, с. Шушня, с. Глушка, с. Билкини, с. Раданчето, с. Петковци, с. Кукля, с. Игнатовци, с. Сухолоевци, с. Русиновци, с. Банари
5	с. Керека	с. Керека, с. Балванци, с. Еленци, с. Длъгня, с. Туркинча, с. Катранджии, с. Гоздейка
6	с. Соколово	с. Соколово, с. Маноя, с. Косарка

Таблица 1: Кметства/кметски наместничества и населени места в община Дряново (Източник: Община Дряново)

РЕЛЕФ И ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ

Релефът на община Дряново е преобладаващо ниско планински и хълмист, като територията ѝ изцяло попада в пределите на Средния Предбалкан. Определя от геоложкото развитие на Предбалканския физикогеографски район.

Фигура 3. Релеф на Община Дряново

Релефът е разнообразен, силно разчленен и пресечен. Наблюдават се поредица от долини, прорязани от дерета и оврази, тесни ридове и била със стръмни склонове. Надморската височина варира от 180 м. н. в. до 640 м. н. в. Хоризонталното разчленение на релефа варира от 1,5 до 3 км., а вертикалното от 100 до 200 м. Най-високата точка е „Минин чукар” с надморска височина 704 м., разполовена на платовидното възвишение „Стражата”. Общината е разположена върху карстов терен, определящ наличието на множество пещери, понори, въртопи и кари.

Административният център на общината се характеризира с линейна конфигурация, разположен по долината на р. Дряновска. Надморската му височина е от 234 до 300 м. Градът е обграден от множество ридове и хълмове.

Община Дряново е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Съществуват няколко строителни кариери, основно за камъни. Едва 138 дка от територията на общината е за добив на полезни изкопаеми и кариери, което е около 0,05 % от общата ѝ площ. По настоящем действаща е само една кариера в село Скалско.

2. ОКОЛНА СРЕДА

АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (КАВ)

Природните фактори, географските и метеорологични условия са основна предпоставка, която гарантира добро качество на въздуха в общината. Замяряването на въздуха се причинява от работещите предприятия и тяхното реално производствено натоварване. Фактор на замяряването е също интензивността на автомобилния транспорт и изгарянето на селскостопанските отпадъци. През летните месеци, засушаването и ветровете са предпоставка за високата запрашеност на въздуха.

Опазване чистотата на атмосферния въздух е от изключителна важност, тъй като пряко влияе върху човешкото здраве. Основните замърсители в атмосферния въздух вредни за човешкото здраве, са: *азотен диоксид, серен диоксид, общ прах и фини прахови частици, бензен, олово, кадмий, арсен, полиароматни въглеводороди, толуол, стирол, амоняк, фенол и серовъглерод*. Качеството на атмосферния въздух се оценява чрез норми, т.е. определени нива (стойности) за концентрациите на основните замърсители в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 час, 8 часа, 24 часа, 1 година), установени с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и /или околната среда, като тези нива следва да бъдат постигнати в определен за целта срок, след което да не бъдат превишавани.

В съответствие с изискванията на Наредба № 7 към Закона за чистотата на атмосферния въздух, Община Дряново попада в X-ти район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух: общините, класифицирани по чл. 30 ал. 1 т. 4, райони, в който нивата на замяряване не превишават долните оценъчни прагове, не разполагат със стационарен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. Епизодичните измервания на атмосферния въздух в общината показват, че

съдържанието на всички наблюдавани параметри е значително по-ниско от допустимите.

Контролът на територията на общината се извършва от Изпълнителната агенция по околна среда, гр. София (ИАОС). През 2019 година е осъществен контрол на качеството на атмосферния въздух чрез изпитване проведено с мобилна автоматична станция. Проконтролирани са замърсителите: озон, въглероден оксид, азотен диоксид, азотен оксид и фини прахови частици. Единственото отклонение от нормите се наблюдава при фините прахови частици през зимните месеци. През тях има локални замърсявания причинени от повишеното използване на въглища и дърва за отопление от местното население. В близост до по-големите пътни артерии също се наблюдават локални замърсявания, но като цяло качеството на атмосферния въздух в общината е много добро поради липсата на производствени мощности и наличието на множество горски територии, като не се очакват значителни промени през следващите няколко години. Съществуващите източници на емисии са с незначителна мощност и са с локален характер.

От РИОСВ се контролират 9 обекта на територията на община Дряново, източници на емисии в атмосферния въздух. От тях 3 обекта притежават пречиствателни съоръжения на източниците на емисии. За останалите обекти, такива не са необходими. За периода 2015-2019 година от тези обекти не са констатирани превишения на предвидените норми в законодателството, свързано с опазване на чистотата на въздуха.

ВОДНИ РЕСУРСИ

Водите са важен елемент на географската среда, който оказва влияние върху останалите елементи, а също върху живота и стопанската дейност на хората. Те имат значение за формиране на релефа, оказват влияние на водоснабдеността на селищата, изкуственото напояване, за производство на електроенергия. Водните ресурси са важно условие за икономическото развитие на всеки един район.

Водните ресурси в общината се формират от преминаващите през територията реки Янтра (водоприемник III-та категория) и Дряновска (водоприемник II-ра категория), с притоците Андъка, Рамадана, Мала Дрянка и др. Дебитът на тези реки е малък и се характеризират с дъждовно-снежен режим с пролетен максимум и есенен минимум на оттока. Най-голяма е р. Янтра /286 км./, която се явява и втората по големина река на

Дунавската водосборна област в България. Тя се използва за напояване и отделни промишлени дейности. На река Янтра има изградени две водни електрически централи – ВЕЦ „Янтра“ и ВЕЦ „Каломен“.

Територията на общината се пресича и от Дряновската река и нейният приток - река Андъка, които проломяват Страженското възвишение, образувайки живописни и трудно проходими проломи. Реката се всича силно в баремските варовици и формира скаровидна долина.

На голяма дълбочина край речните тераси има наличие на подпочвени води. Тяхната минерализация варира на места между 200 – 1000 мг/дм³, а твърдостта им е средна. На територията на общината са известни два минерални извора - в близост до селата Чуково и Маноя. Поради малкия и силно променлив през различите сезони дебит (0,5 л/сек) изворите не са регистрирани като значими.

НАБЛЮДЕНИЕ НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ

За анализ на състоянието на водните тела се извършва наблюдение на водите. Съществуват няколко вида програми за мониторинг - контролен, оперативен и проучвателен.

Рамковата Директива за водите (РДВ) въвежда нов подход в управлението на водите, като въвежда екологични норми и цели за качеството, обезпечаващи структурата и функционирането на водните екосистеми. За целите на анализа на антропогенното въздействие и натиск и определяне на състоянието на водите, съгласно РДВ, е приета т.нар. условна класификационна система за качеството на водите. Съгласно нея екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: *много добро*, *умерено*, *лошо* и *много лошо*.

На територията на община Дряново са разположени част от водосборите на няколко повърхностни водни тела в поречието на река Янтра:

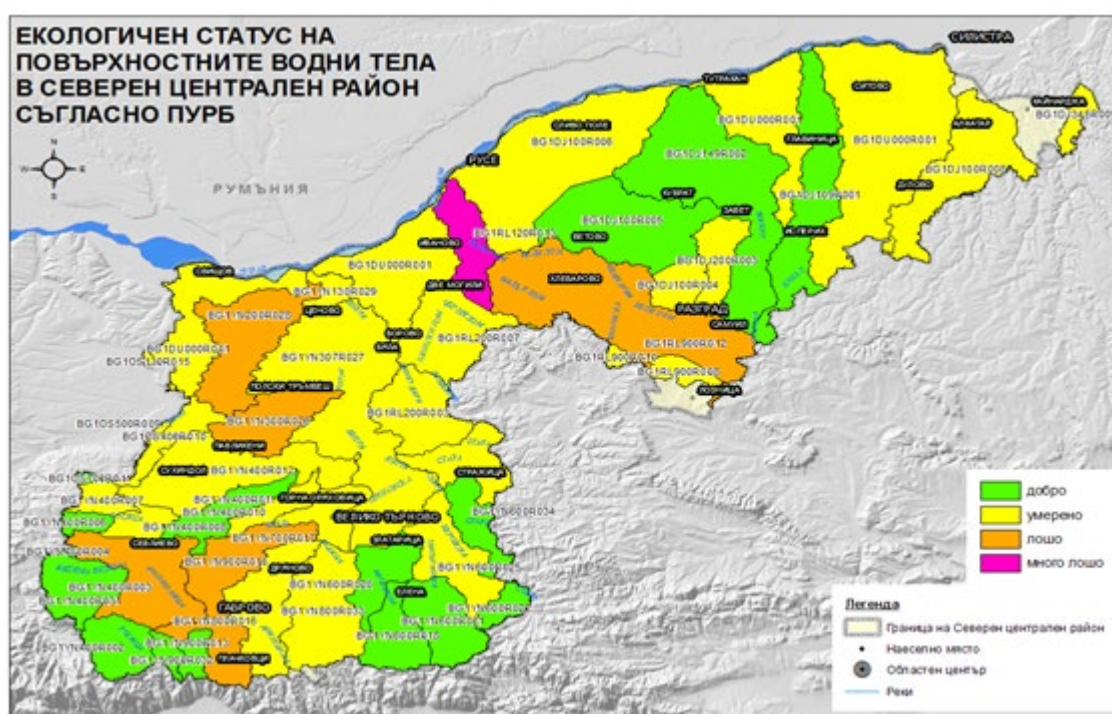
1) BG1YN900R015 – р. Янтра от с. Янтра до землището на с. Гостилица – водното тяло е оценено с *лошо* екологично и в *добро* химично състояние;

2) BG1YN800R016 – река Дряновска от с. Радовци до землището на с. Длъгня – водното тяло е оценено с *умерено* екологично и в *добро* химично състояние и

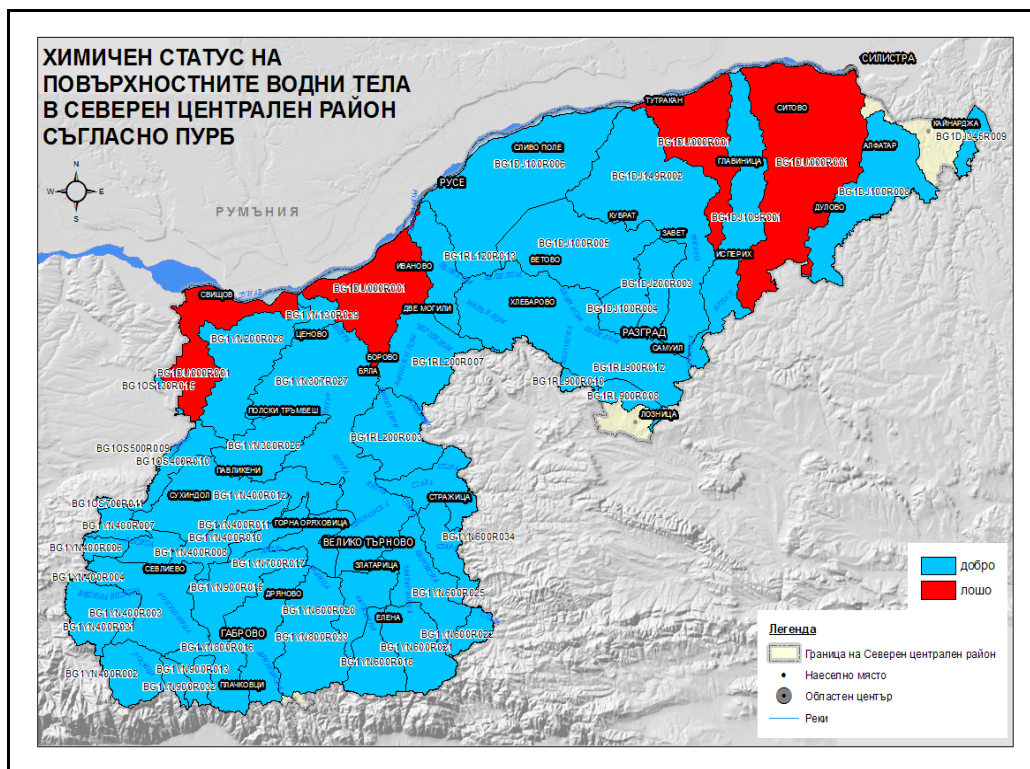
3) BG1YN800R033 – р. Белица от с. Радовци до землището на с. Косарка – водното тяло е оценено с *умерено* екологично и в *добро* химично състояние.

4) По поречието на р. Янтра има разположен и един пункт при р. Дряновска - преди вливане в р. Белица. Съгласно доклад на РИОСВ – Велико Търново, състоянието на пунктовете при р. Белица и р. Дряновска (преди вливане в р. Белица) се запазва *умерено* по отношение на биологичните елементи.

5) От 2013г. има нов пункт на р. Дряновска, след гр. Дряново, при който се анализират макрозообентос и фитобентос. Оценката на този пункт е за *добро* състояние по биологичните елементи.

Фигура 6. Екологичен статус на повърхностните водни тела на Северен централен регион

Фигура 7. Химичен статус на повърхностните водни тела в Северен централен регион

Басейнова дирекция „Дунавски район“ – гр. Плевен провежда анализ на риска на водните тела по отношение на постигането на „добро“ състояние съгласно Рамкова директива за водите. При оценка на риска за химичното състояние на повърхностните води са оценявани специфични и опасни вещества от значимите натоварвания върху водните тела. При извършването на първоначалната оценка на риска водните тела са класифицирани в следните категории:

- *Водни тела в риск* – за които е ясно без необходимост от по-нататъшно охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни, че няма да постигнат екологичните цели в РДВ;
- *Водни тела, които е възможно да са в риск* – за които има вероятност да не постигнат екологичните цели в РДВ, но поради недостатъчно данни не може да се направи със достатъчна сигурност окончателна оценка. За тях са необходими допълнителни мониторингови данни за окончателната оценка;
- *Водни тела, които не са в риск* – за които е ясно без необходимост от по-нататъшно охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни, че ще постигнат екологичните цели в РДВ.

На картата по-долу са показани и резултатите, получени при изготвянето на оценката, като от тях е видно, че **р. Дряновска** е в риск и съответно няма да успее да постигне екологичните цели заложиени в РДВ.

Фигура 8. Риск оценка на въздействията върху повърхностните водни тела/
Източник: Басейнова дирекция- Дунавски район

МИНЕРАЛНИ ВОДИ И ЯЗОВИРИ

На територията на общината са известни два минерални извора – в близост до селата Чуково и Маноя. Поради малкия и силно променлив през различите сезони дебит (0,5 л/сек) изворите не са регистрирани като значими.

На територията на общината са разположени и 10 микроязовира, общинска собственост – „Опитна станция”, „Янтра”, „Рамадана”, „Горнич”, „Скалско”, „Чумашко дере“, „Чириковско дере“, „Царева ливада”, „Гостилица” и „Геня”. Ежегодно се извършват проверка на състоянието и създадената организация на стената и съоръженията към нея.

В добро техническо състояние са корекциите и брегозащитните съоръжения /габиони, диги, подпорни стени и др./, разположени на речното легло на р. Дряновска при гр. Дряново.

ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Водоснабдяването на територията на общината е с утвърдена санитарно-охранителна зона на язовир “Йовковци”. Природните качества на питейния водоизточник – язовир “Йовковци” отговарят на БДС 2823 - 83 “Вода за пиене”.

Водопреносната система на общината обслужва 97,2% от населението.

<i>Източник на водоснабдяване</i>	<i>Населени места</i>
Яз. Йовковци	с. Гостилица, с. Денчевци, с. Керека, с. Туркинча, с. Гоздейка, с. Длъгня с. Катранджии, с. Соколово, с. Маноя, с. Косарка, с. Зая, с. Ганчовец, с. Руня с. Геша, с. Караиванца, с. Скалско,
Смесено водоподаване	с. Царева Ливада - местен водоизточник и яз. Йовковци с. Янтра- местен водоизточник и ПСПВ Стоките гр. Дряново- яз. Йовковци и местен водоизточник (в кв. Марча)
Местни водоизточници	с. Славейково, с. Големи Българени, с. Петковци, с. Игнатовци, с. Радовци, с. Русиновци, с. Крънча

Таблица 2. Източници на водоснабдяване по населени места в Община Дряново

Общата дължина на водопреносната система е 226,02 км. Село Янтра, село Крънча и кв. Марча са с режим на водоподаване през летния период.

Установена е обща загуба на вода в размер средно около 60 % за последните години. Последното говори за силната амортизация, както на вътрешните, така и на довеждащите водопроводни системи. Дължината на реконструираната и

модернизираната водопроводна и канализационна мрежа в община Дряново, извършена от „ВиК“ ООД- гр. Габрово, е показана в таблицата по долу.

	2017	2018	2019
Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа, включително сградни водопроводни отклонения (дължина, м.)	2131м.	1497м.	4098м.
Реконструкция на довеждаща водопроводна мрежа	30м.	-	13м.
Реконструкция на канализационна мрежа	40м.	-	-

Таблица 3. Извършвани ремонтни дейности по общинската водопроводна мрежа

ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДНИ ВОДИ И ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНИЯ

На територията на община Дряново няма изградена пречиствателна станция за отпадни води.

Функционират 3 броя производствени обекти с локални пречиствателни съоръжения за производствени отпадъчни води

№	Вид контролирани емитери	Вид пречиствателно съоръжение
1	“ВСК Кентавър-ИЗ Динамика” ЕООД, гр.Дряново	Пречиствателна станция за битови отпадъчни води и пречиствателна станция за производствени отпадъчни води
2	Млекопреработващо предприятие “Чех – 99” ООД, с.Соколово	Пречиствателно съоръжение с биологично пречистване
3	Месопреработващо предприятие “Чех – Йосиф Новосад” ООД, с.Соколово	Пречиствателно съоръжение с биологично пречистване

Таблица 4. Производствени обекти с пречиствателни станции на територията на община Дряново (Източник: РИОСВ – Велико Търново)

УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

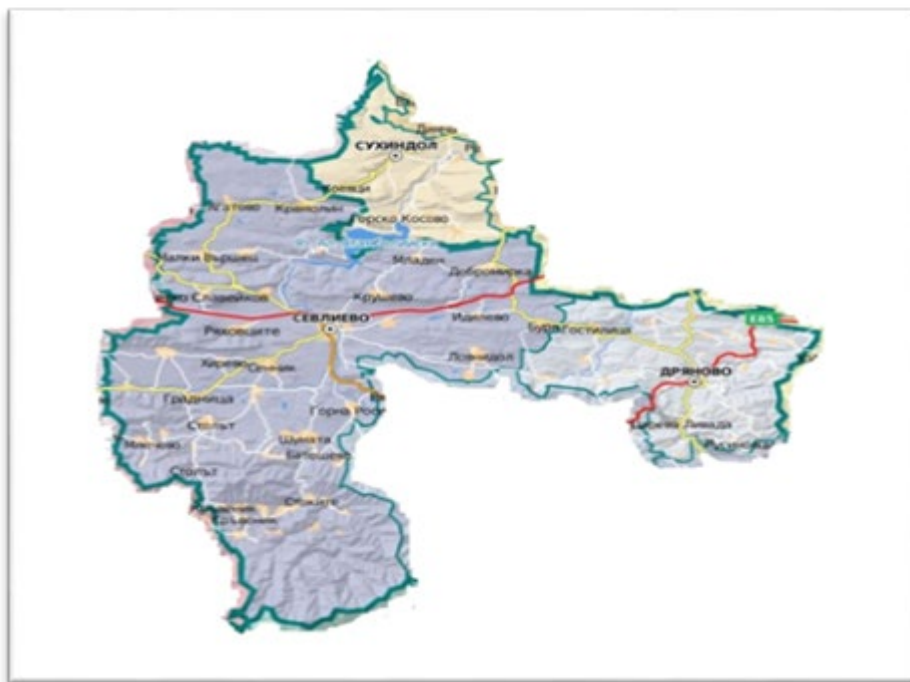
На територията на общината се формират различни по характер и вид отпадъци. Видът и генерираните количества зависят от няколко фактора, като разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение, промишленост, благосъстояние и др.

Твърдите битови отпадъци са важен екологичен проблем, чието управление е сложен процес, който ако не се осъществява правилно, води до проблеми, произтичащи от замърсяването на основните компоненти на околната среда (въздух, води, почви) и чрез тях въздейства на качеството на живот на хората и развитието на екосистемите

Изпълнението на Регионалната програмата за управление на отпадъците допринася за подобряване на управлението на отпадъците на регионално и общинско ниво и за изпълнение на националните цели и политики в областта на управление на отпадъците.

Съгласно изискванията на Закон за управление на отпадъците, на 29.04.2011 год. е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Севлиево, с което се слага началото на управление на отпадъците на регионален принцип.

В регионалното сдружение членуват общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

Фигура 9. Обхват на Регионална програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол

Целта на сдружението е постигне ефективно третиране на отпадъците, както и изпълнение на задълженията на кметовете на общините, регламентирани в Закон за управление на отпадъците.

Създаването на регионално сдружение е важно условие, което дава възможност да се получава финансиране на проекти в областта на управлението на отпадъците.

Системата за управление на отпадъците на територията на Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Севлиево, включва:

1. Регионалното депо за неопасни и опасни отпадъци

Регионалното депо за отпадъци – Севлиево е открито през 2006 година. В него се осигурява обезвреждането на битовите, производствените и опасните отпадъци на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. Депото се експлоатира от „Регионално депо за отпадъци – Севлиево” ООД. Депото разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци.

Отпадъци, които се депонират на регионалното депо:

- Нерезиклируеми отпадъци - битови отпадъци преминали предварително третиране
- Обемни, едрогабаритни отпадъци
- Строителни отпадъци
- Отпадъци от почистване на нерегламентирани сметища
- Производствени отпадъци
- Опасни отпадъци

2. Сепарираща инсталация за битови отпадъци – град Севлиево

На 20 септември 2017 г. е въведена в експлоатация Сепарираща инсталация за смесени битови отпадъци, обслужваща общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. Услугата по предварително третиране на смесени битови отпадъци, генерирани от територията на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се извършва от „Еко Титан Груп” АД, гр. Смолян – оператор на сепариращата инсталация.

На инсталацията се извършват следните основни дейности:

- Приемане за сепариране на смесени битови отпадъци от общините Севлиево, Дряново и Сухиндол;
- Отделяне на рециклируеми отпадъчни материали (стъкло, метали, пластмаси, хартия и картон);
- Транспортиране и предаване на RDF-гориво от отпадъци до инсталация за изгаряне с оползотворяване на енергията.
- Транспортиране на неретикулируеми отпадъци от инсталацията за сепариране до клетка от Регионално депо Севлиево.

3. Инсталация за компостиране на разделно събраните био-отпадъци.

В края на 2019 г. с Разрешение за ползване се въвежда в експлоатация Общинско съоръжение за компостиране на разделно събираните биотпадъци от община Дряново и довеждащата инфраструктура, с което приключи проект „Прилагане на децентрализиран модел за управление на био-отпадъците в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, включително изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци“.

С договор за възлагане експлоатацията и стопанисването на инсталациите за компостиране в община Севлиево и община Дряново и реализиране на дейността по разделно събиране и транспортиране на биоотпадъците на територията на община Севлиево и община Дряново са възложени на „Регионално депо за отпадъци – Севлиево“ ООД. Предстои да бъде организирана система за разделно събиране на биоотпадъци от територията на град Дряново.

Битовите отпадъци, образувани на територията на община Дряново се извозват до Сепарираща инсталация – Севлиево и след преработване, негодните за рециклирани отпадъци се депонират на „Регионално депо за отпадъци - Севлиево“. През последните години се наблюдава увеличение на количествата образувани битови отпадъци, което се дължи на нарастващите консумативни потребности на населението.

СИСТЕМА ПО СМЕТОСЪБИРАНЕ И СМЕТОИЗВОЗВАНЕ

ОБЩИНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ „ЧИСТО ДРЯНОВО“

Общинско предприятие „Чисто Дряново“ е създадено на 28.07.2017 г. с решение на Общински съвет – град Дряново.

Считано от 01.11.2017 г. дейността по сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърди битови отпадъци на територията на Община Дряново се изпълнява от Общинско предприятие „Чисто Дряново“.

Дейностите на предприятието се състоят в:

- ✓ Сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърди битови отпадъци от населените места на Община Дряново
- ✓ Почистване на инфраструктурата и териториите за обществено ползване в населените места
- ✓ Контрол върху разделното събиране на отпадъци
- ✓ Измиване на улични платна, площади, алеи, паркове и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване
- ✓ Ликвидиране на незаконни сметища, почистване на отпадъци, изхвърлени на неразрешените за това места
- ✓ Стопанисване на съдовете за съхраняване на отпадъци.

Цялата дейност на предприятието е обезпечена от техника на Община Дряново, като тя се състои от два специализирани сметосъбиращи автомобила, специализиран товарен автомобил, контейнеровоз и контейнери за събиране и извозване на твърди битови отпадъци и строителни отпадъци, вакуумна автометачна машина и цистерна за измиване на улици.

***РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И
ОПАКОВКИ И ОТПАДЪЧНИ МАТЕРИАЛИ ОТ
ХАРТИЯ И КАРТОН, ПЛАСТМАСА, МЕТАЛИ И
СТЪКЛО***

В Община Дряново е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа. На територията на град Дряново се прилага двуконтейнерен модел за разделно събиране на отпадъците от опаковки, който включва два вида контейнери за разделно събиране:

- жълт контейнер за събиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса и метали;
- зелен контейнер за събиране на стъкло.

Годишна справка за количествата на разделно събраните отпадъци за 2020 г. показва, че 35,21 % от събрания отпадък е годен за рециклиране, а 64,79 % се

депонира на регионалното депо за отпадъци в град Севлиево. Чрез разделното събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, общината дава своят принос за опазването на околната среда и запазването на суровините.

СИСТЕМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВА

Община Дряново, съвместно с „БалБок инженеринг“ АД, през 2020 г. организира тази нова за общината система. Системата гарантира екологосъобразно управление на приетите опасни отпадъци от домакинствата. Отпадъците се приемат по утвърден график в мобилен събирателен пункт, като местата се обявяват на сайта на Община Дряново.

В пунктовете могат да бъдат предавани:

- Лекарства с изтекъл срок на годност
- Живак, живачни термометри и други уреди, съдържащи живак
- Лакове, бояджийски материали, разтворители
- Остатъци от строителната химия- лепила, пяна, силикон и др.
- Домакински препарати и битова химия
- Фотографски материали
- Киселини/ основи
- Мастила
- Празни опаковки, обозначени със символите за опасност
- Препарати за растителна защита и борба с вредители

МОРФОЛОГИЧЕН СЪСТАВ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Видът и начинът на застрояване и съответно начинът на отопление оказват съществено влияние върху количествата и състава на отпадъците.

За целите на изследване на морфологичния състав могат да бъдат обособени следните групи отпадъци:

Първа група - Отпадъци, образувани от районите с високо строителство (многофамилни сгради);

Втора група - Отпадъци от райони с ниско застрояване – еднофамилни къщи.

Количеството на отпадъците и броят на пробите са определени, съгласно Приложение № 1 на „Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“ на МОСВ от 2012 г.

Общината попада в категория до 5 000 тона образувани смесени битови отпадъци за година, което означава да бъде направена по една проба на сезон. Пробонабиране е извършено през пролет, лято, есен и зима т.е. 4 проби за годината.

№	Вид отпадък	Лято	Пролет	Есен	Зима	Среден %
		количество (кг)	количество (кг)	количество (кг)	количество (кг)	
1	пластмаса	21,60	3,60	12,90	9,85	8,51
2	хартия	4,50	12,50	5,30	0,50	4,05
3	картон	19,20	20,60	14,30	8,80	11,16
4	желязо	1,00	2,30	0,20	8,80	2,18
5	стъклени отпадъци	37,000	12,500	13,500	13,200	13,52
6	кожи и гуми	1,800	5,800	11,500	9,000	4,99
7	текстил	32,300	11,700	13,200	11,600	12,21
8	композитни опаковки, фолия	0,600	0,000	0,450	1,700	0,49
9	строителни	19,000	0,000	0,000	0,000	3,37
10	биоразградими	18,000	38,000	46,200	34,100	24,19
11	дърво	4,700	7,500	27,600	2,650	7,53
12	сгурия	0,000	0,000	0,000	11,600	2,06
13	опасни отпадъци (батерии)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,00
14	други:	0,000	0,000	0,000	0,000	0,00
15	найлони	1,100	7,500	1,200	21,600	5,57
16	Al кенове	1,000	0,000	0,000	0,000	0,18

	Общо:	161,800	122,000	146,350	133,400	100,00
--	--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Таблица 4. Морфологичен анализ на генерираните битови отпадъци на територията на община Дряново; Източник: Морфологичен анализ и оценка на състава на генерираните на територията на РСУО -Регион Севлиево твърди битови отпадъци

Съгласно получените резултати въз основа на проведения морфологичен анализ е видно, че с най-голям дял от генерираните битови отпадъци на територията на община Дряново, са следните видове фракции – биоразградими 24,19 %, хартия и картон – 15,21 %, стъклени – 13,52 %, текстил – 12,21 % и пластмаса – 8,51%.

Краткият анализ на политиките и законодателството на ЕС и България по управление на отпадъците през последните години показва формиране на нова философия – максимално намаляване количествата на образуваните отпадъци и превръщането им в ресурси т.е. от фактори влияещи негативно на околната среда, отпадъците да се превръщат в компоненти за икономически устойчив растеж.

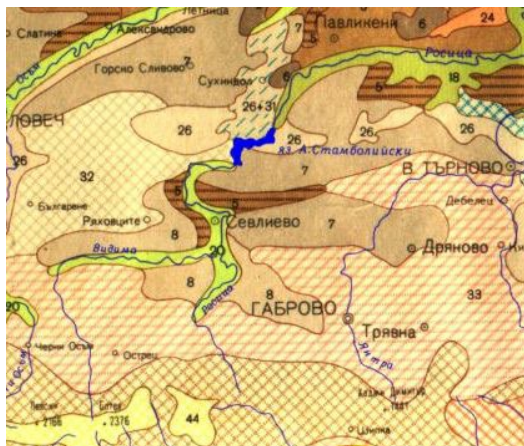
ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ

На територията на община Дряново не се наблюдава голямо почвено разнообразие и като цяло почвите не са особено плодородни. Основната преобладаващата почвена покривка е от сиви горски почви. Сивите горски почви се характеризират с добре диференциран по механичен състав профил. Образувани са при условията на преходно континенталния климат и подчертаното влияние на горската растителност (дъб, габър, клен, липа и др.) върху кафяво-червеникави глини, изветрителни продукти на мергели, варовици, карбонатни и безкарбонатни пясъчници и други. По механичен състав тези почви са средно пясъчливо-глинести в орния хоризонт и тежко-пясъчливо глинести до леко глинести в илувиалния хоризонт. Притежават средна до ниска водопропускливост, висока водозадържаща способност и неблагоприятен въздушен режим.

По долините на реките има наличие на алувиални и делувиални почви, предимно по поречието на река Янтра и река Дряновска. Намират се на заливните

тераси на реките и са богати на скални материали и хумусни вещества. На места се наблюдава присъствие на хумусно-карбонатни почви.

Фигура 4. Почви в региона на Област Габрово

За община Дряново най-разпространени са сивите горски, алувиалните и делувиалните почви. За районите с надморска височина над 1000 м. са характерни сивите горски почви, които се образуват в условията на умереноконтинентален климат и имат ясно изразен хумусен хоризонт. Алувиално-ливадните почви са разпространени предимно по поречието на реките и заемат части от заливните им тераси. Характеризират се с богати на скални материали и хумусни вещества.

Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от Изпълнителната агенция по околна среда, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ – Велико Търново и са в зависимост от източниците на замърсяване. За община Дряново по почвен мониторинг I-во ниво – широкомащабен мониторинг, съгласно Националната мониторингова програма на МОСВ няма обособени пунктове за почвен мониторинг.

Като цяло на територията на общината не се наблюдава замърсяване на почвите и състоянието им се характеризира като добро. Няма данни за замърсявания на почвите или наличие на значителни проблеми, които да застрашават състоянието им. Важно е да се отбележи, че почвите са компонент, върху който всяко бездействие и неспазване на нормативните изисквания за опазване на води, въздух, отпадъци въздейства отрицателно и ги замърсява локално или дифузно от организирани и неорганизиран източници, включително и трансгранични въздействия. Именно поради това е важно да

се следи за тяхното състояние, а така също да се опазват останалите компоненти на околната среда, тъй като те пряко въздействат върху почвите и почвеното плодородие.

За подобряване състояние на почвите и устойчиво управление на земите спомага:

- балансираното торене на отглежданите селскостопанските култури и по-малко използване на продукти за растителна защита;
- използването на съвременни продукти за растителна защита, които са с кратък период на полуразпад, не се акумулират в почвата и не предизвикват замърсяване на почвите с пестициди;
- контролирането и ограничаването на емисионното замърсяване на въздуха, водите и управлението на отпадъците от РИОСВ
- въвеждането на нови екологосъобразни технологии в производствените процеси, допринасящи за намаляване на деградацията на почвите;
- внедряване на проекти в областта на биологичното земеделие.

НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

На територията на Община Дряново се изпълнява проект „Закриване и рекултивация на старо депо за твърди битови отпадъци в местност „Градището“ в землището на град Дряново“. Инвеститор на инвестиционния проект е Министерство на околната среда и водите, като бенефициент по проекта се явява Община Дряново. Проектът е на етап приемане на биологична рекултивация, като към момента успешно е приключил етап на техническа рекултивация на 04.10.2019 година.

Друг важен елемент свързан с почвите е този с ерозията им, който е обхванал и териториите на община Дряново, вследствие промени в земеползването, климатичните промени, повишаване на температурите и продължителните засушавания. Почвената ерозия е един от основните проблеми, с които земеделците се сблъскват в световен мащаб, тъй като оказва силно неблагоприятно влияние върху развитието на селското стопанство. Редица изследвания сочат, че устойчивите практики на биологичното земеделие, както и регулярни мероприятия по залесяване, могат значително да подобрят състоянието на почвите и да намалят процесите на ерозия.

На територията на общината е разположен склад за забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита (ПРЗ), който се намира в североизточния край на гр. Дряново, извън регулацията на града. Сградата на склада представлява масивна постройка, със здрав покрив и зазидана врата и прозорци, поради двукратното му разбиване. Действия по запечатването на прозорците и вратите са предприети като предохранителна мярка срещу нови посегателства. В склада се съхраняват 17 315 кг. прахообразни и 1400 л течни ПРЗ. За обекта има назначено със Заповед на кмета на общината отговорно лице, което води отчетност на съхраняваните пестициди.

Складът за забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита на територията на Община Дряново е включен в проект на Министерството на околната среда и водите за екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита.

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Законът за защитените територии (ЗЗТ) урежда категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Важно е да се отбележи, че всички дейности в защитените територии се съгласуват с РИОСВ – Велико Търново на основание чл. 13 и §7 от ЗЗТ.

Съгласно закона, съществуват 6 вида защитени територии:

- резерват
- национален парк
- природна забележителност
- поддържан резерват
- природен парк
- защитена местност

На територията на общината попада **Природна забележителност „Бачо Киро“** – **пещера** с площ 0.5 хектара, разположена в землището на с. Царева ливада, обявена със Заповед № 2810 от 10.10.1962г. Пещера "Бачо Киро" се намира в района на Дряновски манастир, в живописните каньони на р. Андъка и р. Дряновска. Отстои на 300 м. от манастира "Св. Архангел Михаил" в отвесна варовикова скала висока 25 м. на

335 м. н. в. Тя е първата благоустроена пещера в България от дряновските туристи още през 1937 г., а името си получава през 1940 г. в чест на героя от Априлското въстание-Бачо Киро.

Пещерата представлява сложен четириетажен лабиринт от пещерни галерии и разклонения около 3600 м. За посетители е оформена благоустроена част от 700 м. Образувана е в три основни посоки изток, североизток и югоизток от подземно течащи реки в здрави оргонски варовици. Геоморфоложките проучвания дават основания да се приеме, че оформлението е продължило 1 800 000 години. Нейното образуване е тясно свързано с развитието на долината на река Дряновска и нейния приток река Андъка. С течение на времето реките оформят пещерните галерии и зали, това е станало в границите на младия терциер и кватернер.

На територията на община Дряново, съгласно директивата на Европейския съюз Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) са определени местата попадащи в екологичната мрежа Натура 2000. Мрежата се състои от специални защитени райони (зони), определени от страните-членки на Европейския съюз (ЕС). Защитените зони в общината са:

1. **Защитена зона „Дряновски манастир“** - с площ от 311,14 хектара, обхващащ територии от гр. Дряново, с. Геша и с. Царева ливада и създадена през 1973г. с цел опазване на характерни за района гори и защитена зона „Дряновски манастир“. Обявена съгласно Директивата за местообитанията по НАТУРА 2000 с площ от 2986,45 хка, заемаща части от землищата на гр. Дряново и селата Геша, Караиваница, Радовци, Скалско и Царева ливада. Защитената зона е създадена с цел опазване на важни местообитания на орхидеи (полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик), балкано-панонски, церово-горунови гори, мизийски гори от сребролистна липа и опазване популациите на широкоухия прилеп, остроухия нощник, голям и малък подковонос, пъстрия пор, обикновената блатна костенурка, черната мряна, ручейния рак и др.;

2. **Защитена зона** по Директивата за местообитанията, съгласно НАТУРА 2000 „**Дряновска река**“ е с площ от 187.62 хка и обхващаща поречните територии в землищата на гр. Дряново, с. Ганчовец, с. Геша, с. Длъгня, с. Зая и с. Косарка. Основната цел на защитената зона е запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, в това число алувиални гори,

панонски гори, мизийски букови гори и др. растителни съобщества, както и представителите на фауната в лицето на видри, дъглокрил прилеп и европейски вълк;

Фигура 10 . Защитени територии в област Габрово

3. **Защитена зона** по Директивата за местообитанията „Река Янтра“ с площ от 13900, 41 хка и обхващаща площи от землищата на селата Гостилица, Каломен, Скалско, Славейково, Чуково и Янтра. Основните видове, които са предмет на опазване в тази зона, са панонски солени степи и солени блата, панонски лъсови степни тревни съобщества, бисерна мида, ручеен рак, балканска кротушка, черна мряна, ивичест бибан и др.;

4. **Защитена зона** по директивата за местообитанията „Скалско“ с площ от 2192,3 хка и попадаща в землищата на селата Скалско и Янтра, създадена с цел опазване на низинни сенокосни ливади, дъбово – габърски гори, видра, лалугер, пъстър пор, ивичест смок, жълтокоремна бумка, черна мряна и др.

БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Съгласно националното законодателство, в България биоразнообразието се опазва главно чрез Закона за защита на биологичното разнообразие, съгласно който биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването

му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите. В тази връзка, задължение на община Дряново е и опазването на богатото за района биоразнообразие.

Флората по територията на община Дряново е представена от дървесна храстовидна растителност, пасища и ливади. Преобладават широколистни гори и смесени гори. От горите изобилстват дъб, цер, бук, бряст, габър, явор, осен. От иглолистните представители са бор и ела. От храстовите съобщества преобладават тези на смрадликата, дрян, глог, шипка, трън. Различните природо-географски елементи като релеф, почвен състав, подпочвени и речни води създават чудесна предпоставка за отглеждане на орехи, сливи, череши, ябълки, праскови. Добри са условия за развъждане на лоза. По теченията на реките са разпространени върба и топола. Тревната растителност е представена от садина, полевица, ливадина и др. Поради карстовия релеф на определени места в общината се създава предпоставка за наличие на средиземноморски тип растителност като бадем, космат дъб и т.н.

Фауната в община Дряново е от евросибирски и европейски тип, докато средиземноморски видове има малко поради бариерната роля на Стара планина. Спрямо зоогеографската подялба на България територията на общината включва в себе си части от Дунавския и Старопланинския район. По тази причина фауната е смесена и бива едновременно представена от равнинни и планински биологични видове. Сред бозайниците най-популярни са благороден елен, сърна, див заек, дива свиня, сънливецът, язовецът и горската мишка, а сред птиците - фазан, яребица, орел, сокол, скорци, дроздове и др.; прелетни птици - пъдпъдък, гълъб, гургулица. Това създава добри предпоставки за развитие на ловен туризъм. От местните фаунистични видове най-разпространени са златка, лисица, таралеж и др. Представители на влечугите тук са обикновената усойница, смокът- мишкар и слепокът. От земноводните най-често срещани са пъстрия дъждовник и алпийския тритон, а от безгръбначните - карпатски и северни пеперуди, паяци, бръмбари.

Характерните за района гъби са – печурка, сърнела, челядинка, пачи крак, манатарка и др. Промисленото събиране на гъби в Общината се контролира от Горско стопанство - гр. Плачковци, което събира тарифни такси.

ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

Съгласно Закона за лечебните растения отделни видове диворастящи лечебни растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване, или има опасност от появяването на такава тенденция. Специалният режим се определя всяка година със заповед на министъра на околната среда и водите, като този режим обхваща забрана за събиране на билки за определен период от естествените находища на видовете от територията на цялата страна, отделни райони или единични находища; определяне на допустимото за събиране количество билки; разработване и прилагане на мерки за възстановяване на популациите и на техните местообитания.

Районът е богат на лечебни растения, които все още не се използват пълноценно. По-разпространени са: жълт кантарион, червен кантарион, пелин, лайка, босилек, подбиче, миши уши, мъжка папрат, глухарче, камшик, липа, ружа, слез, очанка, иглика, подбел, риган, здравец, равнец, коприва, полски хвощ, шипка, овчарска торбичка, диянка, божур, ранилист, смрадлика. Някои от лечебните растения като иглика, божур, зимзелен, ранилист и др. със заповед на МОСВ са под ограничителен режим. Диянката, ружата, момината сълза, салеът са забранени за събиране. С търговско значение са билките – липа, жълт кантарион и шипка. В района на Дряновски манастир се срещат пролетно и есенно ботурче (цикламата) – растителен вид, включен в приложенията на конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна.

Основните проблеми, свързани с биоразнообразието в района са в резултат от антропогенизацията на териториите, при което се получава влошаване на състава и структурата на естествената растителност поради разширяване на участите на плевелни видове и на антропофитни съобщества и групировки в нея, което води до намаляване на продуктивността и качествата на получаваните ресурси.

ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА

На територията на община Дряново съществува регистър на вековните дървета:

№	Природна забележителност –	Землище / местност	Обявена със Заповед №
---	----------------------------	--------------------	-----------------------

	вековно дърво		
1	Зимен дъб	с. Славейково	851/10.08.1983 г.
2	Цер	с. Малки Българени / Кръста	1027/01.12.1982 г.
3	Обикновен бук	с. Шушня / Ливадите	1027/01.12.1982 г.
4	Зимен дъб	с.Големи Българени / Копачетата	1027/01.12.1982 г.
5	Зимен дъб	с.Големи Българени / Друма	1027/01.12.1982г .
6	Зимен дъб	с.Големи Българени / Друма	1027/01.12.1982 г.
7	Скоруша	с. Русиновци / Клатура	1027/01.12.1982 г.
8	Вековен дъб - Благун	с. Долни Драгойча / Ливадата	583/26.10.1981 г.
9	Зимен дъб	с. Караиванца / Корията	384/17.06.1980 г.
10	Зимен дъб	с. Каломен	657/13.10.1979 г.

Таблица 5. Списък на вековните дървета на територията на община Дряново (Източник: Община Дряново)

В допълнение, на територията на общината са водени предимно възобновителни сечи с ниска интензивност и дълъг период на възобновяване. За повишаване на производителността и подобряване на социално-екологичните функции на издънковите гори и качеството на дървостойите трябва да се прилагат подходящи отгледни и главни сечи, чрез които по-голямата част от горите ще се превърнат в семенни.

ШУМ

Шумът в околната среда се явява риск и заплаха за общественото здраве, поради излагането на населението на все по-увеличаващо се въздействие на шум от големия брой моторни превозни средства в движение. Най-силно влияние върху акустичната обстановка в градовете оказва транспортния шум, който е около 80-85 % от общото шумово натоварване. Като най-вероятен шумов замърсител е автомобилното движение по главен път Е-85 (Русе – Стара Загора) и ЖП транспорта.

На територията на град Дряново са разположени два пункта за контрол:

1. МБАЛ – град Дряново
2. Квартал Априлци – град Дряново,

които проследяват нивата на транспортния шум и се наблюдават от Регионална здравна инспекция – Габрово. Общината получава ежегоден годишен доклад за шумовото натоварване. След анализ на данните от проведения контрол регистрираните шумови нива са в съответствие с нормите.

Мерките предприети за намаляване на шумовото замърсяване в общината включват завишен контрол на техническата изправност на моторни превозни средства, подходяща настилка на улиците, подходяща организация на движението, забрана за форсиране на двигатели, достатъчно отстояние от улици, екраниране и поглъщане на транспортния шум.

Съгласно Закона за защита на шума в околната среда, РИОСВ-Велико Търново контролира промишлени обекти, източници на шум в околната среда, с цел спазване на граничните стойности за нива на шум в съответните зони и територии, както и в най-близките места за въздействие. Задължение за провеждане на собствен мониторинг на шум в околната среда и представяне на резултатите от тях, имат единствено предприятията с издадени комплексни разрешителни по смисъла на Закона за опазване на околната среда. На територията на община Дряново няма обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи риск от наднормени нива на шум в околната среда.

ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

Зелените площи за широко обществено ползване образуват гръбнака на Зелената система на града. Това са всички градини, паркове, междублокови пространства и гори. Зелените площи за широко обществено ползване изпълняват много важна функция. В тях се извършва ежедневният отдих на населението и имат важна екологична роля и естетическо въздействие. Те обслужват и най-уязвимата част от населението – подрастващото поколение, майките с детските колички и възрастните хора.

Зелените площи за ограничено ползване формират най-широко застъпеното „изпълващо” озеленяване и създават най-разнообразна среда за спорт, забавления и

рекреация. В тези площи се включват всички терени с дворно озеленяване, собственост на частните физически и юридически лица. Това са зелените площи във всички имоти с жилищна и обществено обслужваща функция. Тези терени представляват интерес, дотолкова доколкото изпълняват екологична функция и подобряват микроклимата.

Зелени площи със специфично предназначение: В тези зелени площи се включват мемориални паркове, гробищните терени, ботанически градини, дендрариуми, лапидариуми, зоокътове и зоологически градини.

Град Дряново е с население под 10 000 души и съответно по норматив, според Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони от 22.12.2003 г., на всеки жител се полагат 8 кв.м. за обществени озеленени площи за широко и специфично ползване. В тази връзка, зелената система на гр. Дряново е неразделна част от плановото му решение и обемно-пространствено изграждане. Състои се от изградените зелени площи в централната градска част, градските паркове, линейното озеленяване по комуникационните транспортни артерии и охранителните зелени пояси покрай промишлените предприятия. Всички тези озеленявания оказват благоприятно въздействие върху градския облик и играят значителна роля в подобряване условията за обитаване и труд и ограничават негативните санитарно-хигиенни фактори – замърсявания на атмосферния въздух, шум, електромагнитни и радиационни излъчвания и др., както и оказва благотворно влияние като подобрява температурния баланс, микроклимата и други.

На територията на град Дряново зелената система е с обща площ около 150 дка., като в нея се включват 15 парка с места за почивка - площ около 40 дка., 22 детски площадки, 6 спортни площадки и Стадион „Локомотив“ и съоръженията към него.

В централна градска част от храстите преобладават дървовидна ружа, лавровишна, спiereя, сабина, люляк и др. видове. От дървесните видове се срещат брези, чинари, кестени, липи, различни иглолистни видове и няколко вида декоративни дървета (кипариси, албиция, рустифина, акация, магнолия). Градините с многогодишни рози са 100 м², които са засадени в 6 градини, цветните площи с едногодишни цветя са около 50 м². В крайните квартали на града са обособени паркове с широколистни, декоративни дървета, но има нужда от дооформяне на зелените площи. В зелената система на града влизат още две борови гори и различни малки зелени площи, намиращи се в обхвата на града. Цялостното състояние на зелената система е добро, но

въпреки това се препоръчва рехабилитация на съществуващите градски паркове и градини.

В населените места извън град Дряново са изградени 22 броя парка, 10 броя детски площадки, 1 брой спортна площадка и 24 броя гробищни парка.

Всички населени места се намират в близост до значими горски масиви и са разположени в планинска среда. Общинските горски територии възлизат на 845 хектара, като по – голямата част от тях, около 500 хектара, са гори върху земеделски земи.

РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

Съгласно допълните разпоредби на Закона за здравето, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактори на жизнената среда и подлежат на държавен здравен контрол, а също така и на регистрация, съгласно чл. 36 от Закона за здравето. Към 2020 година на територията на Община Дряново има 19 източника на електромагнитни полета. След проведен мониторинг от РЗИ- Габрово е установено, че не е надвишена нормата за пределно-допустими нива.

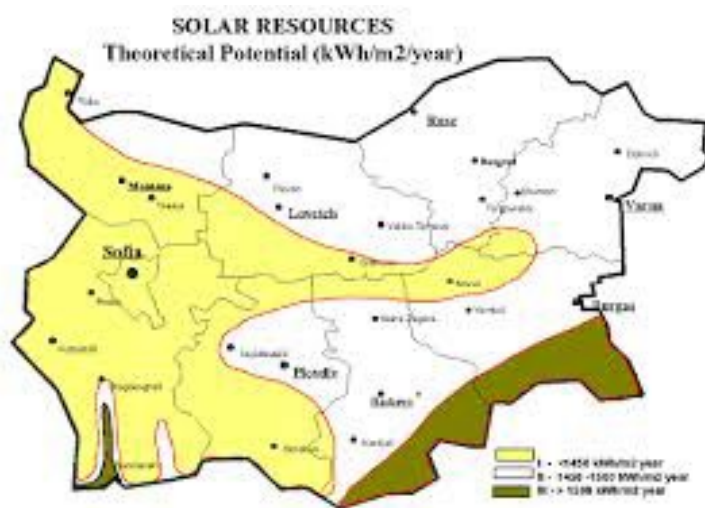
Непрекъснатите и периодични наблюдения на радиационните параметри на основните компоненти на околната среда се базират на изпълнение на програма за радиологичен мониторинг, утвърдена от министъра на околната среда и водите, която е част от Националната система за мониторинг на околната среда. Най- близкият пункт за измерване на радиационния гама-фон се намира в град Велико Търново. За територията на община Дряново няма налични данни да е извършван радиационен контрол, а така също и не се наблюдават източници на замърсяване и съответно може да се заключи, че радиационната обстановка е спокойна и няма влияния от нейонизиращи лъчения.

КЛИМАТ

Климатът в общината е умерено-континентален. Лятото е горещо със средна юлска температура около 21° С, а зимата е студена със средна януарска температура 1,3° С. Средната годишна температура е 10° С.

Преобладават западните, северозападните и североизточни ветрове, ориентирани по речните долини. Средната скорост на вятъра е около 1 м/сек. Има наличие на прояви на някои местни типове вятър – планинско-долинен и бора. При южните ветрове снегът бързо се топи и заедно със стичащите се води и пролетни валежи понякога причиняват големи наводнения. През лятото при издигането на въздушните маси в Предбалкана, обикновено се поражда мощна гръмотевично – дъждовна облачност.

Районът се характеризира с най-висока за страната годишна продължителност на слънчевото греење и липсващи мъгливи дни.

Фигура 5. Карта на теоретичния потенциал на слънчева радиация в България

Теоретичният потенциал е дефиниран като количество слънчева енергия, който попада на един квадратен метър хоризонтална земна повърхност във времеви отрязък – една година. Като част от район едно на теоретичната карта за потенциала излиза, че годишно соларната енергия е под 1450 kWh/m², което не е максималната възможност от 1700 kWh/m² за нашата страна, но в съчетание и с поземлените ресурси, е идеално за инвестиции в подобни проекти, което е предпоставка за изграждането на фотоволтаични електрически централи.

Валежите са с летен максимум, зимен минимум и средногодишен обем от 750 мм. Най-много валежи падат през месеците май-юни, а най-малко през месеците януари и февруари.

Издигането на настъпващите неустойчиви въздушни маси през лятното време са причина за развитието на гръмотевично-дъждовна облачност, която поражда поройни валежи и градушка. Този характер на летните валежи се отразява неблагоприятно върху климата и става причина за интензивните ерозионни процеси по склоновете, както и за прииждането на реките.

3. УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО В КОНТЕКСТА НА ВЪПРОСИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Правата и задълженията на Кмета на общината са регламентирани от националното екологично законодателство, а именно чл. 15 от Закона за опазване на околната среда, според който кметът има следните задължения:

- да информира населението за състоянието на околната среда;
- да разработва и контролира заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- да организира управлението на отпадъци на територията на общината;
- да контролира изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
- да организира и контролира чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
- да определя и оповестява публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и да контролира изпълнението на техните задължения;
- да организира дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;

- да определя длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по Закона за опазване на околната среда;
- да определя лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

Кметът на общината може да възлага изпълнението на изброените функции на кметовете на кметствата и кметските наместничества в общината.

На територията на община Дряново, в помощ на кмета и явявайки се част от Общински съвет - Дряново е създадена и постоянна комисия „Устройство на територията, селско, горско, водно стопанство и екология”. В структурата на Общинска администрация – Дряново няма сформирано специализирано звено за работа в сферата на опазване на околната среда. В Общинска администрация – Дряново в областта на екологията и опазването на околната среда работи дирекция „Архитектура, строителство и общинска собственост“.

От гледна точка на управленските фактори е необходимо да се работи в посока повишаване информираността на гражданите по отношение управлението на околната среда.

Общината поддържа преки взаимоотношения с общините Севлиево и Сухиндол експлоатирайки съвместно регионалното депо за битови отпадъци, сепарираща инсталация – Севлиево и Инсталация за компостиране на разделно събраните био-отпадъци намиращи се на територията на Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Севлиево.

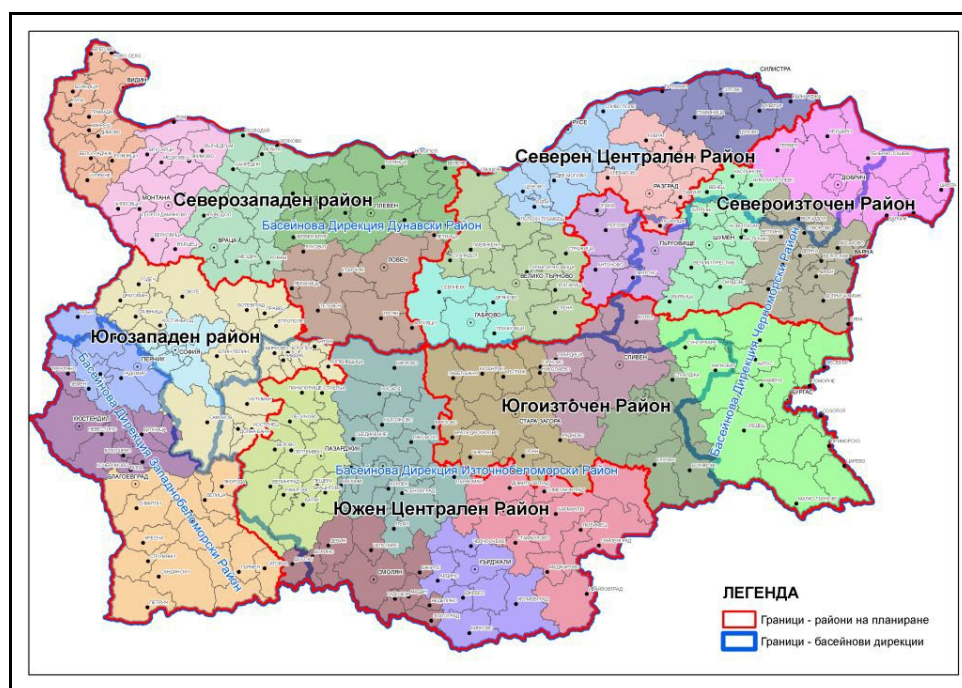
На територията на общината няма стационарна система за наблюдение и контрол на качеството на околната среда. РИОСВ – Велико Търново извърша периодични измервания за определяне нивата на наблюдаваните замърсители на околната среда.

4. ИКОНОМИЧЕСКО, ДЕМОГРАФСКО, ФИНАНСОВО И СОЦИАЛНО СЪСТОЯНИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ

Община Дряново е разположена в Северен централен район за планиране на България и попада в област Габрово.

Икономическото състояние на област Габрово, на територията на която е разположена община Дряново, като цяло е задоволително.

Фигура 11 . Райони за планиране на България

На територията на община Дряново развиват дейност предприятия от почти всички отрасли на икономиката. Общината е специализирана в няколко индустриални направления, а именно:

Първичен икономически сектор

- Селско и горско стопанство;
- Дърводобив;
- Лов и риболов;
- Растениевъдство и животновъдство.

Вторичен икономически сектор

- Металообработване;
- Машиностроене;
- Производство на електроенергия
- Преработваща промишленост;
- Строителство;

Третични икономически сектор

- Транспорт;
- Търговия;
- Телекомуникации и съобщения;
- Туризм.

В общината преобладават предимно малки и микро предприятия и фирми, работещи в областта на преработвателната промишленост, търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, като в процентно съотношение те представляват повече от 50 % от общия брой регистрирани предприятия на територията на община Дряново. Броят на същите през последните 5 години се запазва относително постоянен.

Основните структуроопределящи предприятия на територията на общината в различни отрасли са както следва:

1. Производство на металообработващи инструменти:

- **ВСК „Кентавар – ИЗ Динамика” гр. Дряново** – производство на прецизни металообработващи инструменти и инструментални системи за ЦПУ машини, металообработващи инструменти, технологична екипировка и оборудване;
- **„Ковашко-пресов завод” АД с. Царева Ливада** - изработка на заготовки на детайли – стандартни и по документация на клиента чрез гореща щамповка от стомана и цветни метали.

2. Вагоностроене:

- **”Вагонен завод - Интерком” АД гр. Дряново** - ремонт, преустройство и рециклиране на пътнически вагони, ремонт на товарни вагони, изработване на специални вагони с различни предназначения на базата на съществуващи вагони по задание на клиента.

3. Производство на трансформатори:

- **„Унитраф” АД с. Соколово** – производство на трансформатори.
- **„Унитрафад” ООД гр. Дряново** - Производство на трансформатори, дросели, компоненти.
- **„Изоматик - Лаборатория” ООД гр. Дряново** – производство на трансформатори и машини за точково заваряване, тороидални феритни трансформатори и бобини, преобразователи на еднофазно и трифазно напрежение.

4. Производство на радиатори:

- **ЕТ „Вега – Валентин Жоров” гр. Дряново** – производството на електрически панелни радиатори VEGA-S, метални шкафове и кутии за нестандартно ел. оборудване. Като външни услуги фирмата изработва метални изделия по документация на клиента и прахово боядисване.

5. Производство на каучукови изделия:

- **„МАРИПЕН-2006“ ЕООД - град Дряново** - производство и търговия на каучук, еластични материали и изделия;
- **ЕТ „Николай Янакиев” град Дряново** - производство и търговия на каучук, еластични материали и изделия;
- **ЕТ „Генчо Стефанов” град Дряново** - производство и търговия на каучук, еластични материали и изделия;

6. Производство на пластмасови изделия:

- **„Поли Прим - П” ООД гр. Дряново** – производство на пластмасови изделия, консумативи за електроинсталации, изработка на кабелни канали, PVC тръби, гофрирани тръби и PVC профили.

7. Металолееене:

- **„Металолееене - Дряново” ООД - град Дряново** – производството на отливки от сив чугун за отоплителни уреди /камини и печки/ на твърдо гориво, барабани за камиони и ремаркета, отливки за телферостроене и машиностроене, отводнителни решетки, капаци за шахти и сифони от черни и цветни метали.

- **“ТИСИНА” ЕООД - град Дряново** - производството на малки и средни отливки с размери до 400 кг от сив и до 100 кг от сферографитен чугун.

8. Производство на продукти за осветление

- **„Боряна” ЕООД – град Дряново** - производство и доставка на светодиодни продукти за осветление с максимална ефективност и енергоспестяване.

9. Дървообработване/ мебели:

- **„Юръпиан Бединг Къмпани” ЕАД - град Дряново** - производството на Топ матраци и Текстилни изделия необходими за тапициране на легла, производството на Хедборд и няколко модела Бокс спринг легла.
- **ТПК “Сила” с. Царева ливада** – дърводелски цех – мебели, дограма, ламперии и др.

10. Строителство:

- **„Стринава” ООД, гр. Дряново** – строителство
- **„Олимпс“ ЕООД гр. Дряново** – строителство

11. Текстил и конфекция:

- **“Платекс” АД гр. Дряново** – производство на моторни легла, матраци, производство на памучни тъкани и изделия от тях.
- **„Мортали” ООД гр. Дряново** - производство на текстилни помощни средства
- **„Дони Стайл” ЕООД гр. Дряново** - производство на облекла.
- **ЕТ “Рива 2 – Пламен Кънев”** - производство на облекла.

12. Хранително- вкусова промишленост:

- **„Чех – 99” ООД - село Соколово** – Млекопреработващо предприятие
- **„Чех – Йосиф Новосад” ООД - село Соколово** – Месопреработващо предприятие
- **„МИЛЕНА 98” ЕООД град Дряново** – производство на сладкарски изделия.
- **„А и Г – КАЗАКОВИ“ ООД – град Дряново** - производство на сладкарски изделия.

- **„МИЛПАК” ООД – град Дряново** - производство и търговия с млечни продукти
- **„ИНЕКС АГРО“ ООД - село Славейково** - отглеждане и преработката на плодове.

Сериозен потенциал за бъдещо развитие може да се търси в сектора на хотелиерството и ресторантьорството, който следва да се обвърже с развитието на туризма на територията на общината, за което е налице сериозен потенциал.

В заключение, икономическото развитие на общината се характеризира със слаба динамика, което е положителен индикатор за цялостното развитие на общината, но въпреки това то е по-слабо в сравнение със средните показатели за областта и страната. Въпреки икономическата криза, основните структуроопределящи предприятия на територията на община Дряново запазват параметрите си на производство, което е особено важно от социална гледна точка. В тази връзка, икономическото състояние на общината може да бъде определено като близко до задоволително.

ТРАНСПОРТ

През територията на общината преминава републикански път I-5, съвпадащ с европейски път E85: Русе – Бяла – Велико Търново – Стара Загора – Хасково – Свиленград, осигуряващ добрата транспортна достъпност на населените места до общинските и областните градове в региона. Връзката с тях се осъществява предимно с автомобилен транспорт.

➤ През общината преминават частично 7 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 89.8 km:

1. участък от 17,9 km от Републикански път I-5- Велико Търново – Дряново - Габрово (от km 114,3 до km 132,2);
2. последният участък от 8,5 km от Републикански път III-303- Пушево – Керека - Дряново (от km 62,2 до km 70,7);
3. последният участък от 2.7 km от Републикански път III-406-Идилево- Буря-Янтра (от km 10.1 до km 12.8);

4. участък от 29,3 km от Републикански път III-609- Кръстец – Трявна – Царева ливада – Дряново – Гостилица - Буря (от km 54,8 до km 84,1);
5. последният участък от 15,2 km от Републикански път III-4041 - Севлиево – Янтра – Скалско - Дряново (от km 16 до km 31,2);
6. последният целият участък от 7 km от Републикански път III-5002- Велковци – Скалско – Славейково - Гостилица (от km 9,7 до km 16,7);
7. последният участък от 9,2 km от Републикански път III-5502- Килифарево – Ялово – Ганчовец - Дряново (от km 6,7 до km 15,9).

➤ През територията на общината преминават два участъка от Железопътната мрежа на България:

1. през средата, от североизток на югозапад, по долината на Дряновска река участък от 23,2 km от трасето на жп линията Русе – Горна Оряховица – Стара Загора – Подкова;
2. в западната част, от изток на запад, началният участък от 2,9 km от трасето на жп линията Царева ливада – Габрово.

Анализът на транспортната достъпност показва, че средното отстояние на населените места до общинския център град Дряново е 11 км. В северозападната част на общината са разположени най-отдалечените населени места - с. Янтра /15 км./ и с. Гостилица /15 км./. Най-добра транспортна достъпност имат гравитиращите населени места около град Дряново до 6 км. /с. Зая, с. Царева Ливада, с. Денчевци и с. Ганчовец/.

Републиканската пътна мрежа, преминаваща през територията на община Дряново, е с обща дължина от около 90 км. и включва първокласни и третокласни пътища. Дължината на уличната пътна мрежа възлиза на близо 120 км. Общинската пътна мрежа се състои от 105 км.

Най-общо казано, общината има добра транспортна достъпност в регионален план посредством преминаващия транспортен коридор.

ТУРИЗЪМ

Съгласно Планът за развитие на туризма целта на Община Дряново е да се развива последователна и целенасочена туристическа политика, базирана на партньорство между частния сектор, общинска администрация, държавните

институции и неправителствените организации, която генерира работни места, създава възможности за развитие на предприемачество, дългосрочни икономически и социални ползи, увеличава приходите от туризъм.

В град Дряново се намира църква “Св. Никола” - паметник на културата с национално значение. Строежът е започнат през 1835 година от майстор Иван Давдата, но е довършен от Колю Фичето. След завършването на обекта той е признат за майстор-строител. Лафчиева къща е построена през 1840 година. Майсторът е построил къщата изцяло от дървен материал, без нито един пирон. И на двата етажа на къщата са изложени експонати, представящи начина на живот на богато дряновско семейство. Красивият вътрешен двор и стопанските постройки позволяват да се представят възстановки на народни обичай, характерни за дряновския край по изработен сценарий: Лазаруване, Коледуване, първомартенска обредност. В приземният етаж е обособено ретро-фото ателие, където туристите могат да си направят снимки в традиционно градско облекло. В град Дряново може да се видят и други обекти, построени от Майстор Колю Фичето – калдаръмения мост над р. Дряновска, Икономовата къща.

На 13 км северно от град Дряново, в малка планинска долина е разположен друг исторически обект, който привлича туристическия интерес. Дряновският манастир съхранява следите от борбите на българския народ срещу турското робство. В близост до манастира е пещерата “Бачо Киро” с останки от палеолитната култура и великолепни природни образувания. В този район се намират и руините на античните крепости „Стринава”, „Боруна”,

На два километра южно от село Гостилица и на около километър североизточно от село Славейково, до левия бряг на река Янтра в местността "Калето" се намират развалините на стария римски емпориум (от старогръцкото понятие "емпория", означаващо тържище, пазарище), наричан Дискодуратера, което се превежда със съчетанието "Двойна яка крепост".

Обобщената картина на туристическия отрасъл в община Дряново показва, че са налице определени позитивни процеси, признак за устойчивото му развитие. Общината разполага с достатъчни ресурси, потенциал и намерения за развитие, които следва активно да се оползотворяват чрез провеждане на градивна политика, обединяваща усилията на всички заинтересовани страни.

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА ДРЯНОВО В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

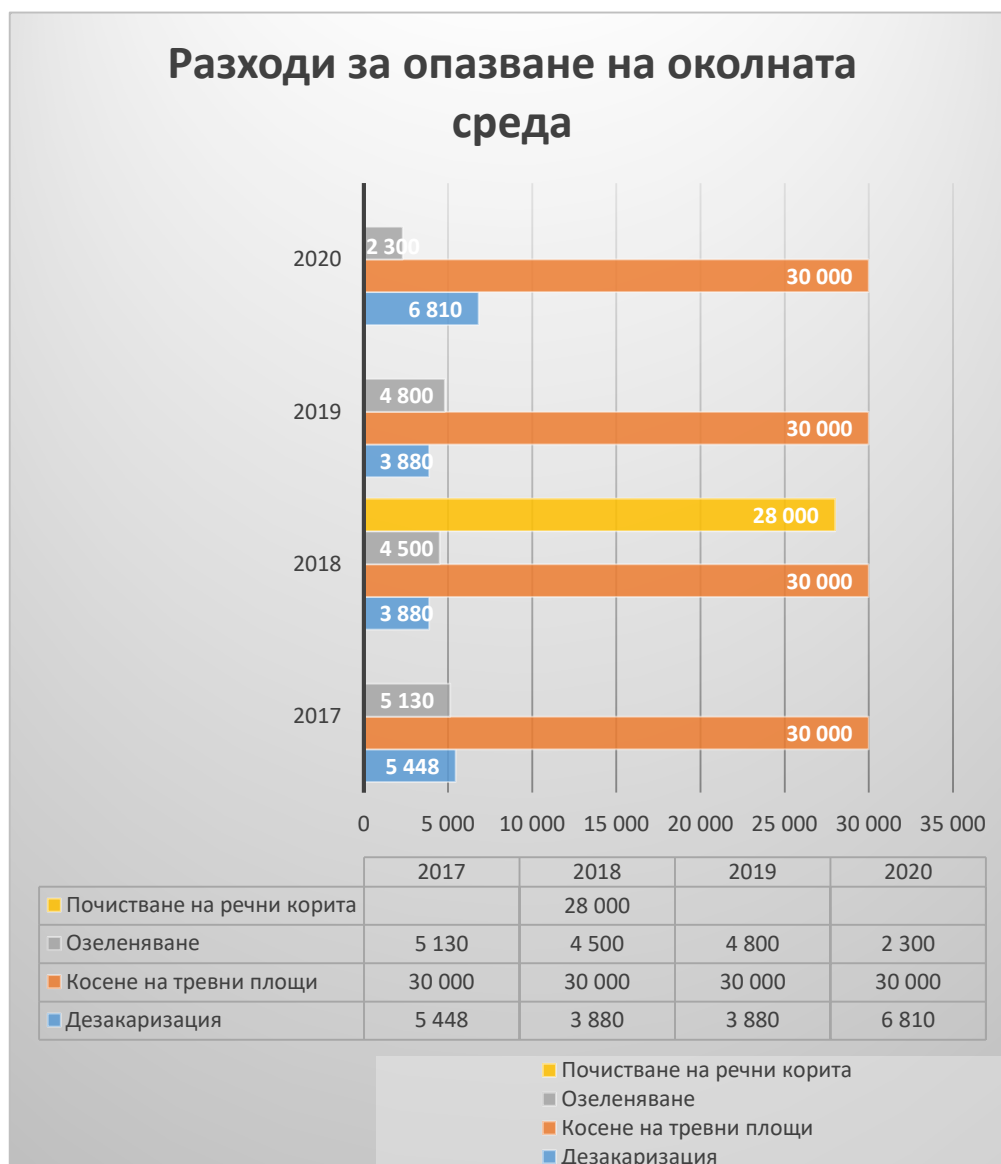
Основните нормативни документи, които касаят финансовото състояние и общинския бюджет са Законът за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/, Законът за общинските бюджети и Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/. Обемът на бюджетните разходи за твърди битови отпадъци за периода 2015-2019 година е представен на графиката по-долу:

Таблица 6. Бюджетни разходи за твърди битови отпадъци за периода 2015-2019 година в община Дряново

От таблицата по-горе ясно се вижда, че разходите за твърди битови отпадъци за периода 2015-2019 година варират около в диапазона 400 – 520 хиляди лева, като за последните две години се отбелязва значителен спад, в сравнение с предишните 2017 година. Очаква се през следващите няколко години да се запази тенденцията и сумата да остане в тези граници, въпреки належащите нужди свързани с околната среда в общината поради ограничения финансов ресурс на общината.

На фигурата по-долу са показани други разходи за опазване на околната среда от общинския бюджет за периода 2017-2020 година:

Фигура 12. Разходи за опазване на околната среда

ДЕМОГРАФСКО СЪСТОЯНИЕ

Демографската система има водеща роля и значение в структура на обществото. От развитието на тази система основно зависи социално-икономическото развитие, както на страната, така и на нейните административно-териториални единици.

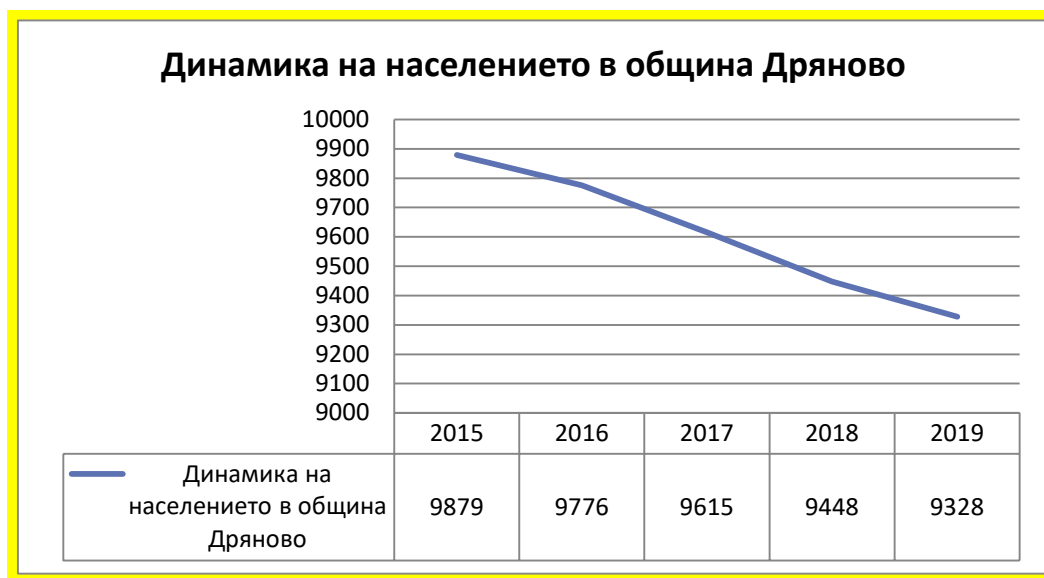
Политиката за демографско развитие на населението е интегрална част от цялостната политика за икономическо, културно и социално развитие на страната. Устойчивото развитие е средство за осигуряване на благосъстоянието на българските граждани – както на живеещите днес, така и на бъдещите поколения. Гаранциите за

устойчиво развитие се създават с разумно и балансирано управление на населението, ресурсите и околната среда.

Множество фактори оказват влияние на геодемографската ситуация. Едни от най-съществените фактори са:

- историко-културното, социално-икономическото и демографското развитие на областта и страната;
- специфичното влияние на брачността, разводимостта, раждаемостта и смъртността, миграцията, полово-възрастовата, етническата, религиозната и образователните структури на населението, характерни за тази територия.

Текущата демографска ситуация в общината се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност. Към 15.10.2020 г., населението в община Дряново възлиза на 9 248 жители по данни на ГД ГРАО, като ако се броят и жителите с настоящ адрес, те възлизат на 9 664. За периода 2015-2019 г. населението намалява с всяка изминала година, като от 2015 до 2019 г. е намаляло с 551 жители. Тенденцията в динамиката на населението на община Дряново за 2015-2019 г. може да бъде проследена на фигурата по-долу:

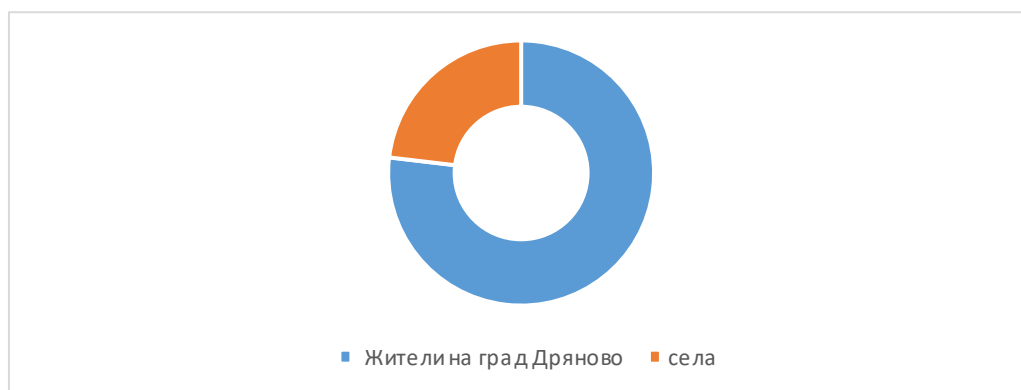
Фигура 13. Население на община Дряново за периода 2015-2019г. / Източник ГД ГРАО

Разпределение на населението на община Дряново по възрастови групи за периода 2017-2019 година е показано в следната таблица :

<i>година</i>	<u><i>0-19</i></u>	<u><i>20-64</i></u>	<u><i>65+</i></u>	<u><i>Общо:</i></u>
2017г.	1282	4756	2703	8741
2018г.	1255	4579	2695	8529
2019г.	1247	4454	2695	8396

Таблица 7: Разпределение на населението по възрастови групи/ Източник: ИНФОСТАТ

Разпределението на населението между град Дряново и селата в общината към 31.12.2019 г. може да бъде проследено на фигурата по-долу. Едва по-малко от една четвърт от населението, или 1941 души, живее в селата, докато 76,88 % от жителите на общината, или 6455 души, живеят в общинския център гр. Дряново.

Фигура 14. Разпределение на населението по местоживеене(град и село) в община Дряново към 31.12.2019г. / Източник: НСИ

Пряко влияние върху формирането на броя на населението в общината, освен естественото движение на населението, оказва и външната миграция. Механичният прираст на населението за 2019 година е отрицателен.

ОБЩИНА ДРЯНОВО			
година	Механичен прираст	Заселени	Изселени
2019 г.	-11	236	247

Таблица 8. Механичен прираст в община Дряново / Източник НСИ

Анализът на демографското състояние на община Дряново е важен фактор за оценка на количествените параметри и на качествената характеристика на населението, които под влияние на естествените и социално-икономическите процеси се променят непрекъснато. Динамиката в развитието на демографските процеси и измененията в структурите на населението през последните десетилетия оказват силно влияние върху основните системи на обществото: икономическата, образователната, здравноосигурителната и системата за социална защита.

Обезлюдяването и застаряването на населението е тенденция за цялата страна и община Дряново не прави изключение. Делът на възрастните хора в общото население на общината ще се увеличи значително.

5. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ – SWOT АНАЛИЗ

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
	✓ Благоприятно географско положение ✓ Добро качество на атмосферния въздух ✓ Ниско до липсващо в определени региони шумово замърсяване ✓ Община Дряново е предприела всички необходими действия за закриване, рекултивация, следексплоатационни грижи и мониторинг на общинското депо за отпадъци с преустановена експлоатация. ✓ Закрити сметища в населените места от общината ✓ Членство в Регионална система за управление на отпадъците - регион Севлиево ✓ Наличие на защитени територии и зони, богато биоразнообразие и уникални и ценни екосистеми и културно-историческо наследство като предпоставка за развитието на алтернативни форми на туризъм ✓ Липса на крупни индустриални замърсители.	✓ Загуби на питейна вода в резултат от амортизацията на водопроводната мрежа в част от населените места от общината ✓ Липса или недостатъчна изграденост на инфраструктура за събиране и пречистване на отпадъчните води в населените места на територията на общината ✓ Липсва цялостна и единна оценка на видовете дълготрайна растителност и нейното състояние ✓ Липса на находища на полезни изкопаеми ✓ Недостатъчна обществена ангажираност на жителите на общината по екологични проблеми ✓ Продължава тенденцията за увеличаване на количеството твърди горива за битово отопление.

ВЪНШНИ ФАКТОРИ	ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
	✓ Намаляване загубите на питейна вода от водопреносната мрежа ✓ Благоустрояване и озеленяване на междублокови пространства ✓ Предприемане на мерки за достигане на норма на натрупване на битовите отпадъци, отговаряща на количествените цели по „Отпадъци“ на общинско и на национално ниво. ✓ Популяризиране дейността на Общината относно възможностите за разделно събиране на специфични потоци отпадъци. ✓ Недопускане образуването на нерегламентирани сметища чрез своевременни превантивни ✓ Развитие на биоземеделие ✓ Развитие на екологичен туризъм ✓ Формиране на екологосъобразно поведение и навици сред населението ✓ Информирание и въвличане на обществеността при решаване на проблеми свързани с околната среда ✓ Прилагане на мерки за повишаване на квалификацията на служителите на Общината, чиято дейност е свързана с опазване на околната среда ✓ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда	✓ Влошена демографска характеристика, включително миграцията (предимно на млади хора от общината към по-големите градове на страната и емиграцията в чужбина); ✓ Климатични промени, които са предпоставка за повече природни бедствия, засушаване, ерозия и горски пожари; ✓ Образуване на нови нерегламентирани сметища ✓ Замърсяване на обработваеми земи с препарати за растителна защита; ✓ Затруднен публичен достъп до информация за състоянието на околната среда; ✓ Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проектите на общината; ✓ Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината; ✓ Влошаване качествата на природната и социалната среда в резултат на туристическо развитие ✓ Антропогенно въздействие върху флората и фауната в защитените територии и зони.

6. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО

Стратегическата част на Програмата за опазване на околната среда на Община Дряново е съобразена с основните цели на политиката за опазване на околната среда в Европейския съюз, както и с основните стратегически и планови документи на национално и регионално ниво в областта на опазване на околната среда.

От една страна Визията е обобщена представа на общността за желаните качества на средата, която изгражда, поддържа и обитава. От друга страна в нея има приемственост и тя се явява продължение на визията за цялостно развитие на общината през следващите години.

Опазването на околната среда и стремежът към непрекъснато подобряване на качеството на отделните компоненти от нея е сред стратегическите цели на Община Дряново.

Изработването на ясна и конкретна Визия за околната среда на Община Дряново се основава на извършения анализ на средата, на откритите специфични особености в SWOT анализа и на очакванията и предвижданията за развитие на общината. На тази основа е формулирана и Визията за околната среда на община Дряново.

Дряново – община с природно и културно-историческо наследство – привлекателно място за туризъм, отдих и инвестиции. Община със съхранена чиста околната среда- ключ към здраве и по- качествен начин на живот.

7. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ГЕНЕРАЛНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическите цели винаги се отнасят до крайното желано състояние в разглежданата област. При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми /слаби страни/ които следва да бъдат решени и се отчетоха възможностите и заплахите пред община Дряново в областта на околната среда.

С оглед фокусирането на управленските процеси и насочване на ресурсите по такъв начин, че Общината да успее да запази и да надгради постигнатото до момента в областта на опазване на околната среда, като същевременно създава и развива конкурентни предимства от потенциала си, са формулирани генералните стратегически цели:

- 1) Дряново, община със съхранена чиста околната среда, която е ключ към здраве и по-качествен начин на живот.**
- 2) Дряново- привлекателно място за туризъм, отдых и инвестиции. Община, богата на природно и културно- историческо наследство.**

СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ИНДИКАТОРИ

На основата на формулираните генерални стратегически цели се разработва следващото ниво - специфичните стратегически цели. Те определят конкретните и специфични резултати/промени в общината. Отнесени към генералните стратегически цели на програмата, специфичните цели определят „какво”, „колко” и „кога” трябва да се извърши.

Формулираните по-долу цели са базирани върху Визията и приоритетите на общината в областта на околната среда за следващите години. За постигане на главните стратегически цели на Програмата за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, систематизирани по компонентите на околната среда:

ГЕНЕРАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1:

Дряново, община със съхранена чиста околната среда, която е ключ към здраве и по-качествен начин на живот.

Специфична цел 1: *Да се запази доброто качество на атмосферния въздух и да се поддържа нивото на емисиите под пределно допустимите концентрации.*

Постигането на специфична цел 1 ще доведе до защита на здравето на хората, опазване на биоразнообразието и природните и културни ценности от вредни въздействия, както и предотвратяване настъпването на опасности и щети при изменение качеството на въздуха в резултат на различните дейности.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Увеличаване честотата на миене на уличната мрежа в т.ч. вътрешно-кварталните улици;
- ✓ Изготвяне на график свързан с почистването и озеленяването на зелените площи в общината;
- ✓ Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (*включително отпадъци*) за отопление;
- ✓ Реализиране на проекти за облагородяване на зелената система в общината, насочени към подобряване качеството на атмосферния въздух;
- ✓ Повишаване на енергийната ефективност на общинските обекти с цел ограничаване на замърсяването на въздуха, причинено от комунално-битовото отопление;
- ✓ Организиране на измерване с мобилна станция за контрол на качеството на атмосферния въздух, със съдействието на Изпълнителната агенция по

околна среда, с цел получаване на точни и актуални резултати свързани с КАВ.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Показателите за качеството на атмосферния въздух да не превишават пределно допустимите концентрации (ПДК);
- Изготвен график свързан с измиване на улиците;
- Изготвен график свързан с почистването и озеленяването на зелените площи;
- Брой извършени проверки по сигнали за изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление;
- Брой реализирани проекти свързани с подобряване състоянието на зелената система в общината;
- Брой санирани общински сгради;
- Брой измервания с мобилна станция за контрол на качеството на атмосферния въздух и констативни протоколи за извършени проверки.

Специфична цел 2: *Да се оптимизира качеството на услугата в областта на управлението на водите и да се развие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води .*

Успешното реализиране на специфична цел 2 ще доведе до оптимизирано използване на водните ресурси и задоволяване потребностите от вода на населението, както и до опазване на водните ресурси и екосистеми, чрез предотвратяване на замърсявания.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Реконструкция на водоснабдителната мрежа и осигуряване необходимото количество и качество вода за питейни и битови нужди за жителите на общината;
- ✓ Реконструкция и доизграждане на канализационната система;

- ✓ Изграждане на Градска пречиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ);
- ✓ Изграждане на локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в малките населени места,
- ✓ Почистване на поречието на речното корито на р. Дряновска;
- ✓ Информиране на обществеността за състоянието на водните ресурси на местно ниво.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Реконструирана водопроводна мрежа – метри;
- Реконструирана и доизградена канализационната система – метри;
- Изградена и функционираща ГПСОВ на територията на общината;
- Изградени локални пречиствателни станции;
- Почистено поречие на речното корито на р. Дряновска – метри;
- Процент загуба на питейна вода по водопроводната мрежа;
- Процент от населението включено към водоснабдителната мрежа.

Специфична цел 3: *Да се изпълнят количествените цели в сектор „Отпадъци“ на общинско ниво, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране*

Реализирането на специфична цел 3 ще доведе до ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и подобряване на системата за управление на отпадъците

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Организиране на информационни кампании свързани с предоставяне на информация за политиките по управление на отпадъците на община Дряново;

- ✓ Въвеждане на механизъм за заплащане на такса битови отпадъци според количеството генериран отпадък;
- ✓ Организиране и провеждане на кампании за почистване на населените места в общината;
- ✓ Да се увеличи количеството отпадъци предадени за рециклиране, което от своя страна ще доведе до намаляване количеството отпадъци предадени за депониране;
- ✓ Изграждане на инфраструктура за третиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и от строителни дейности, по които Община Дряново е възложител;
- ✓ Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци с цел тяхното компостиране;
- ✓ Следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото и рекултивирано общинско депо за отпадъци;
- ✓ Осъществяване на регулярен контрол върху нерегламентираното изхвърляне на строителни отпадъци на територията на общината;
- ✓ Успешно осъществяване на проект „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати с растителна защита”.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Брой реализирани информационни дейности свързани с управлението на отпадъците;
- Въведен механизъм за заплащане на такса битови отпадъци според количеството генериран отпадък;
- Брой проведени кампании за почистване;
- Процент депонирани отпадъци;
- Изградена инфраструктура за третиране на строителни отпадъци;
- Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци;
- Процент отпадъци предадени за рециклиране;
- Брой почистени нерегламентирани сметища със строителни отпадъци.

ГЕНЕРАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:

Дряново- привлекателно място за туризъм, отдых и инвестиции. Община, богата на природно и културно- историческо наследство.

Специфична цел 4: *Да се съхрани биоразнообразието на общината и да се предприемат дейности насочени към поддържане на защитените територии в добро състояние*

Постигането на специфична цел 4 ще доведе до опазване, възстановяване и поддържане на богатото биоразнообразие и местообитанията.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Провеждане на информационни кампании, които да повишат обществената ангажираност и инициативност в областта на опазване на биологичното разнообразие;
- ✓ Описание на вековните дървета в общината с цел актуализация и разширяване на Регистъра на вековни дървета на Община Дряново;
- ✓ Създаване на маршрути с обозначителни табели и огради около вековните дърветата, които се намират в имоти общинска собственост;
- ✓ Картиране на биоразнообразието на територията на общината и картиране на находищата и ресурсите от лечебни растения на територията на общината в земите общинска собственост;
- ✓ Проучване биоразнообразието на територията на общината извън защитените територии и зони;
- ✓ Рехабилитиране и поддържане на изградените екопътеки в района в добро състояние;
- ✓ Изграждане на нови екопътеки.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Брой проведени информационни кампании;

- Актуализиран Регистър на вековните дървета на Община Дряново;
- Брой създадени маршрути около вековните дървета;
- Брой реализирани проекти свързани с подобряване състоянието на защитените територии;
- Създадена система за картиране на наличното биоразнообразие в района;
- Проведени проучвателни дейности извън защитените територии;
- Брой реализирани дейности свързани с изграждане, облагородяване и поддържане на екопътеките в общината.

Специфична цел 5: *Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система на територията на Община Дряново*

Постигането на специфична цел 5 ще доведе до опазване, възстановяване и поддържане на зелената система в общината.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Изготвяне на анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени на територията на общината;
- ✓ Подобряване състоянието и естетическата стойност на растителността в парковете и във вътрешно кварталните пространства;
- ✓ Планиране и изграждане на нови паркове за широко обществено ползване;
- ✓ Осигуряване на нови зелени площи, включително чрез рекултивиране на нарушени терени.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Изготвен цялостен анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени;
- Подобрено състояние на зелената система;
- Планирани и изградени нови паркови и междублокови пространства.

Специфична цел 6: *Да се повиши информираността на населението относно състоянието на околната среда и възможностите, които тя предлага за развиване на устойчиви икономически дейности и създаване на условия за подготовка на проекти в областта на екологията*

Успешното реализиране на специфична цел 6 ще доведе до създаване на условия за включване на населението в инициативи по опазване на околната среда, чрез повишаване на осведомеността им

За постигането на тази цел е необходимо да бъдат реализирани следните основни дейности:

- ✓ Периодично информиране на населението за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на различни други проекти с екологична насоченост, свързани с национални кампании и местни инициативи, чрез средствата за масова информация и други средства;
- ✓ Организиране и провеждане на инициативи, свързани с опазването на околната среда и честване по подходящ начин на дати от екологичния календар;
- ✓ Включване на децата от общината в различни програми за екологично образование и възпитание.
- ✓ Подобряване капацитета на общината за подготовка и реализация на екологични проекти чрез обучения.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Брой изготвени отчети за изпълнение на мерките по Общинската програма за опазване на околната среда;
- Брой организирани информационни събития/кампании , включително и мероприятия с деца;
- Брой проведени обучения.

8. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Мярка / Действие	Отговорна институция	Предлагани източници на финансиране	Срок на изпълнение	Ефект / Резултат	Стойност лева
Специфична цел 1: <i>Да се запази доброто качество на атмосферния въздух и да се поддържа нивото на емисиите под пределно допустимите концентрации.</i>					
Увеличаване честотата на миене на уличната мрежа в т.ч. вътрешно- кварталните улици.	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Подобряване на показателите за качеството на атмосферния въздух	2 000,00
Изготвяне на график свързан с почистването и озеленяването на зелените площи в общината;	Община Дряново		Постоянен	Изготвен месечен график за почистване и озеленяване	-
Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление.	Община Дряново		Постоянен	Брой извършени проверки по сигнали за изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление.	-
Реализиране на проекти за облагородяване на зелената система в общината, насочени към подобряване качеството на атмосферния въздух;	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой реализирани проекти свързани с подобряване състоянието на зелената система в общината.	50 000,00

Повишаване на енергийната ефективност на общинските обекти с цел ограничаване на замърсяването на въздуха, причинено от комунално-битовото отопление;	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	Постоянен	Брой въведени мерки за енергийна ефективност	100 000,00
Организиране на измерване с мобилна станция за контрол на качеството на атмосферния въздух, със съдействието на Изпълнителната агенция по околна среда, с цел получаване на точни и актуални резултати свързани с КАВ	ИАОС/ Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой проведени изследвания , свързани с КАВ	-
Специфична цел 2: <i>Да се оптимизира качеството на услугата в областта на управлението на водите и да се развие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води .</i>					
Реконструкция на водоснабдителната мрежа и осигуряване необходимото количество и качество вода за питейни и битови нужди за жителите на общината;	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	2028 г.	Подобряване на водоснабдителната и канализационна система на община Дряново	2 000 000,00
Реконструкция и доизграждане на канализационната система	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	2028 г.	Реконструиране и доизградена канализационна система	2 000 000,00
Изграждане на Градска пречиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ)	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	2028 г.	Изградена ГПСОВ	

Изграждане на локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в малките населени места	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	Постоянен	Брой изградени локални пречиствателни съоръжения	
Почистване на поречието на речното корито на река Дряновска	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен		-
Информирание на обществеността за състоянието на водните ресурси на местно ниво	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Подобрена осведоменост на гражданите	-
Специфична цел 3: <i>Да се изпълнят количествените цели в сектор „Отпадъци“ на общинско ниво, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране</i>					
Организиране на информационни кампании свързани с предоставяне на информация за политиките по управление на отпадъците на община Дряново	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой реализирани информационни дейности свързани с управлението на отпадъците	2 000,00
Въвеждане на механизъм за заплащане на такса битови отпадъци според количеството генериран отпадък	Община Дряново	Общински бюджет	2022 г.	Въведен механизъм за заплащане на такса битови отпадъци според количеството генериран отпадък.	-
Организиране и провеждане на кампании за почистване на населените места в общината	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой проведени кампании за почистване	8 000,00

Увеличаване количеството отпадъци предадени за рециклиране	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Намаляване количеството отпадъци предадени за депониране	8 000,00
Изграждане на инфраструктура за третиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и от строителни дейности, по които Община Дряново е възложител.	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	2028 г.	Изградена инфраструктура за третиране на строителни отпадъци.	75 000,00
Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци с цел тяхното компостиране;	РДУО – Севлиево Община Дряново	Общински бюджет	2021 г.	Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци	-
Следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото и рекултивирано общинско депо за отпадъци	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Ежегоден мониторинг	50 000,00
Осъществяване на регулярен контрол върху нерегламентираното изхвърляне на строителни отпадъци на територията на общината	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой почистени нерегламентирани сметища със строителни отпадъци.	25 000,00
Успешно осъществяване на проект „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати с растителна защита”	МОСВ Община Дряново	Държавен бюджет Безвъзмездни средства	2027 г.	Изпълнен проект	

Специфична цел 4:

Да се съхрани биоразнообразието на общината и да се предприемат дейности насочени към поддържане на защитените територии в добро състояние

Картиране на биоразнообразието на територията на общината и картиране на находищата и ресурсите от лечебни растения на територията на общината в земите общинска собственост;	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	2025 г.	Картирано биоразнообразие и лечебни билки за района на общината с цел оценка на тяхното значение и предприемане на действия насочени към опазването им	10 000,00
Провеждане на информационни кампании, които да повишат обществената ангажираност и инициативност в областта на опазване на биологичното разнообразие.	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой проведени информационни кампании	10 000,00
Рехабилитиране и поддържане на изградените екопътеки в района в добро състояние; Изграждане на нови екопътеки	Община Дряново	Общински бюджет Безвъзмездни средства	Постоянен	Поддържана туристическа инфраструктура с цел удовлетворяване желанията на посетителите	40 000,00
Описание на вековните дървета в общината с цел актуализация и разширяване на Регистъра на вековни дървета на Община Дряново Създаване на маршрути с обозначителни табели и огради около вековните дърветата,	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	2023 г.	Актуализиране на Регистъра на вековните дървета и популяризиране важността им	10 000,00

които се намират в имоти общинска собственост;					
Проучване биоразнообразието на територията на общината извън защитените територии и зони	Община Дряново	Общински бюджет	2026 г.	Проучване и опазване на биоразнообразието	5 000,00
Специфична цел 5: <i>Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система на територията на Община Дряново</i>					
Изготвяне на анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени на територията на общината;	Община Дряново	Общински бюджет	2022 г.	Изготвен цялостен анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени;	-
Подобряване състоянието и естетическата стойност на растителността в парковете и във вътрешно кварталните пространства;	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	Постоянен	Планирани и изградени нови паркови и междублокови пространства	50 000,00
Планиране и изграждане на нови паркове за широко обществено ползване;	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет Безвъзмездни средства	Постоянен	Подобрено състояние на зелената система;	15 000,00
Осигуряване на нови зелени площи, включително чрез рекултивиране на нарушени терени;	Община Дряново	Държавен бюджет Общински бюджет	Постоянен	Подобрено състояние на зелената система, включително	50 000,00

				рекултивирани нарушени терени	
Специфична цел 6: Да се повиши информираността на населението относно състоянието на околната среда и възможностите, които тя предлага за развиване на устойчиви икономически дейности и създаване на условия за подготовка на проекти в областта на екологията					
Периодично информиране на населението за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на различни други проекти с екологична насоченост, свързани с национални кампании и местни инициативи, чрез средствата за масова информация и други средства;	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Брой изготвени отчети Повишена осведомеността на населението	-
Подобряване капацитета на общината за подготовка и реализация на екологични проекти чрез обучения;	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Подобрен капацитет и разширени възможности за реализиране на проекти	15 000,00
Организиране и провеждане на местни и международни инициативи, свързани с опазването на околната среда и честване по подходящ начин на дати от екологичния календар;	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Повишена ангажираност и заинтересованост по въпросите свързани с опазването на околната среда	25 000,00
Включване на децата от общината в различни програми за екологично образование и възпитание.	Община Дряново	Общински бюджет	Постоянен	Възпитаване на екологично мислене сред младежите	15 000,00

9. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

За да се изпълнява успешно Общинската програма за опазване на околната среда, се изисква прилагане на система за мониторинг и контрол на изпълнението ѝ. Необходимо е да се извършва и оценка на крайния ефект от нейното изпълнение, както и периодичната ѝ актуализация в случаите на промяна в обстоятелствата или необходимост от корекция на целите.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА

За да се гарантират действителните резултати, е изградена системата за мониторинг и контрол на базата на европейското, националното и местното законодателство. Програмният мониторинг и контрол е тази част от програмата, която следи за правилното изпълнение на избраната стратегия по отделни мерки, които са изброени в плана за действие. Системата на програмния мониторинг и контрол позволява да се определи дали Общината се приближава към планираните стратегически цели.

Изпълнението на конкретните мерки и дейности, които водят до постигане на планираните цели, е задължение на община Дряново в нейната административна цялост. Общинската администрация следва своевременно да подготвя и внася проекти за финансиране на дейностите по опазване на околната среда.

Разпределението и прецизирането на задачите от Плановите за действие към съответните експерти по специалности и включването им в годишната програма на община Дряново за съответната година, както и проследяването на планирането, изпълнението и спазването на сроковете са задължения на съответната общинска структура, определена за извършването на тези дейности, съгласно актуалния към релевантния момент Устройствен правилник за организация и дейността на общинска администрация Дряново. Съобразно Устройствения правилник се определят и отговорните структури/експерти от Общинската администрация отговарящи за оперативните дейности, свързани с отчетността, организацията и координацията с други структури (в и извън Общината), имащи отношение към изпълнението и контрола на програмата.

Наблюдението и оценката на ПООС ще се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението ѝ. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или, ако условията се изменят.

Оценката включва информация от наблюдението и от други източници на ефектите от предприетите действия и на резултатите от тях. Извършването на оценката ще осигури

на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите. Оценката дава възможност да се проследи ефектът от планираните и реализираните дейности. Информация за оценката следва да се предостави по подходящ начин на обществеността, като по този начин се представят пред хората проблемите, планираните инициативи и най-вече напредъкът по постигането на визията и главната стратегическа цел.

В процеса на наблюдение, спазването на принципите за партньорство, публичност и прозрачност се осигуряват от община Дряново.

Контролът върху изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда се извършва от Общински съвет - Дряново по отчети за изпълнението ѝ, внасяни ежегодно от Кмета на Общината.

ПЕРИОДИЧНОСТ НА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОКОЛНА СРЕДА/ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Настоящата Програма за опазване на околната среда на община Дряново е с период на действие от 2021 до 2028 г.. Съгласно чл. 79, ал. 5 от ЗООС, Кметът на община Дряново може да предложи допълване и актуализиране на ПООС. Измененията, допълненията и актуализацията на Общинската програма за опазване на околната среда се приемат от Общински съвет - Дряново.

Настоящата Общинска програма следва да бъде актуализирана при съществени промени в националното законодателство или по съображения, които биха допринесли за подобряване на плана за действие, например при навлизане в нов програмен период на страната, както и на общините или при изготвянето на значителен брой стратегически документи, финансови инструменти и др., чиито възможности следва да бъдат използвани.

Изработването на нова Програма за опазване на околната среда на община Дряново се налага и при изтичане на срока на действие на съществуващата ПООС, а именно 2028 г.

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА ОКОЛНА СРЕДА ПРЕД ОБЩИНСКИ СЪВЕТ- ДРЯНОВО И РИОСВ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО.

В съответствие с изискванията на чл. 79 от ЗООС, Програмата се приема от Общински съвет - Дряново, който контролира изпълнението ѝ. Кметът на община Дряново трябва ежегодно да внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. В този отчет се отбелязват постиженията и слабостите при изпълнението на програмата, които стават достояние и на обществеността чрез публикуването им на интернет страницата на община Дряново и по друг подходящ начин. При необходимост се правят предложения за допълване и актуализиране на програмата.

Отчетът за изпълнението на Програмата да се изготвя и внася в Общински съвет - Дряново до 31 март всяка година. Екземпляр от отчета за изпълнението на Програмата за околна среда трябва да бъде представян за информация и в РИОСВ-Велико Търново, съгласно чл. 79, ал. 6 от ЗООС.

